

MLUVENÍ V JAZYCÍCH

SLOVO

ÚVODEM...

V této práci bych se rád věnoval Biblickému daru *mluvení v jazycích*. Dnes se mnoho křesťanů domnívá (zvláště z letničních a charismatických hnutí), že poté, co prožili tzv. křest Ducha, obdrželi právě tento dar, který by měl být dán každému „správnému“ křesťanovi. K letničnímu a charismatickému hnutí, které začalo na počátku minulého století, se dnes údajně hlásí podle některých zdrojů neuvěřitelných 600 milionů lidí; nejvíce v Africe a Jižní Americe. Takže v podstatě každý desátý člověk planety – a co je překvapivější – každý druhý křesťan! A stále více takových lidí přibývá. Proto se témata spojená s těmito proudy stávají čím dál více aktuálnějšími.

Kdy a jak to ale vlastně všechno začalo?

Letniční hnutí se datuje do roku 1906 po K., kdy se v Los Angeles scházeli členové metodistické církve. Podle jejich tvrzení se v jejich životech stalo něco, co by postavili na roveň vylití Ducha svatého o letnicích tak, jak se o tom dočteme ve Skutcích ve 2. kapitole. S tímto „novým vylitím Ducha“ přišel i dar, díky kterému začali mluvit v cizích jazycích. Podle nich právě na počátku 20. století Bůh obnovil plnost křesťanství a darů Ducha, které církve postrádala od dob založení. Od 2. století po K. se totiž dary jako uzdravování, mluvení v jazycích, zázraky (veřejné) apod. z církve téměř vytratily a na 1800let se dostávají do popředí jiné dary Ducha, hlavně spojené se službou slova (kázání, vyučování apod.). V 60. letech 20. století se dar jazyků (kteří letniční považují za projev Ducha svatého) začal objevovat ve velké míře v katolické církvi. Mnoho lidí to začalo chápat tak, že i katolíci mají Ducha svatého: vždyť přece mluví jazyky úplně stejně jako evangelikální charismatici a letniční! Jiní takové chápání odmítli. Každopádně tato událost podnítila a stále podporuje rozsáhlé ekumenické snahy, zvláště mezi katolickou církví a evangelikálními církvemi.

Letniční hnutí bylo mnoha protestanty odmítnuto tzv. Berlínskou deklarací (r. 1909 po K.), ovšem v roce 2009 po K. byla tato deklarace oficiálně odmítnuta, což podpořilo ekumenické snahy a smíření mezi mnoha církvemi.

Charismatické hnutí se datuje o něco dřív než letniční (proto je také známé někdy jako neo-letniční), do prvních let 20. století, kdy si bývalý metodistický kazatel F. Parham založil v komunitním domě v Topece biblickou školu. Jeho žáci začali mluvit jazyky a psát neznámým písmem. I oni a jejich následovníci vnímali, že prožívají „nové letnice“. Charismatické hnutí zprvu netvořilo žádnou samostatnou církev (jako je to u letničních), v podstatě se toto hnutí objevovalo „uvnitř“ církví, kdy několik lidí z určité církve údajně obdrželo dary Ducha svatého, jako mluvení v jazycích, uzdravování apod. Později se někteří z nich úplně odtrhli od své původní církve a založili si svou vlastní církev.

MLUVENÍ V JAZYCÍCH A GLOSOLÁLIE

Je překvapivé, že neexistuje jasná a jednotná shoda v tom, jak vlastně mluvení v jazycích definovat. V některých církvích lidé při mluvení v jazycích prostě jen blábolí nesmyslné neuspořádané slabiky, které podle jazykovědců, kteří tyto jevy zkoumali, nemají žádnou logiku, gramatiku ani syntax (slovosled). V jiných případech zase lidé začínají mluvit jazykem, který buď (podle jejich mínění) někdy na této zemi existoval (např. mluví latinsky), nebo stále ještě existuje (např. mluví Italsky, v nějakém Francouském kostele), ovšem „mluvčí“ tomu, co říká, naprosto nerozumí.

Naproti tomu odpůrci těchto praktik zastávají názor, že **mluvení v jazycích** neznámá blábolení nebo mluvení v cizím jazyce, kterému nerozumí ani mluvčí ani nikdo v okolí, ale že se jedná o schopnost člověka **mluvit v cizím existujícím jazyce, aniž by se tomu musel kdy učit**. To znamená, že kdybych třeba já dostal tento dar, dokázal bych pak mluvit plynule portugalsky, ačkoliv jsem se portugalsčinu nikdy neučil.

Budu zde používat pojem **glosolálie**. Tento pojem chápejte jako modlitební projevy, které se dnes objevují v letničních a charismatických hnutích. Jedná se o jakousi „modlitbu“ v **neznámém neexistujícím mystickém jazyce, anebo v existujícím jazyce, kterému nikdo z přítomných (ani posluchač) nerozumí**. Člověk praktikující tento dar se obvykle nachází ve stavu euforie.

K Biblickému pojmu mluvení v jazycích se dnes křesťané staví vesměs trojím způsobem:

1. Biblický pojem mluvení v jazycích je v podstatě glosolálie, dar od Boha, který bychom měli hojně praktikovat.

Tohle je v podstatě názor letničních a charismatických hnutí. Lidé z těchto církví doslova vyhledávají příležitosti k praktikování glosolálie, která hraje v jejich duchovním životě velkou roli.

Ze začátku dokonce někteří charismatikové a letniční měli zato, že ten, kdo nepraktikuje glosolálii, nemá Ducha svatého (= něco je u něho špatně). Situace se změnila až v posledních řekněme třiceti letech, kdy se od takových vyhraněných názorů v mnoha církvích již upustilo.

2. Biblický pojem mluvení v jazycích je v podstatě glosolálie. Ale pozor! Tento jev často zneužívá satan. Glosolálie může pocházet od Boha, nebo od satana.

Asi nejrozšířenější názor v dnešních církvích. Někteří křesťané se rozhodli (aby měli jistotu, že nevstupují do společenství se satanem) úplně v církvi mluvení v jazycích zakázat, jiní ji v malé míře tolerují, pokud stojí na principech 1. Korintským a lidé s tímto darem nezasahují do bohoslužby.

Jistě vás zajímá, proč si tito křesťané myslí, že glosolálie může pocházet od satana. Zde jsou ty nejdůležitější důvody:

1. Pohané praktikovali glosolálii. Projev glosolálie, a stav, v jakém se při ní nachází člověk - to vše se nápadně podobá tomu, co praktikovali pohané ve starověku. Existuje mnoho historických záznamů, které poukazují na to, že tento duchovní projev byl znám mezi pohany minimálně od roku 1000 př. K. Například Platón, který žil v 5. - 4. stol. př. K., označil glosolálii za fenomén své doby. Podle něj člověk, takto božsky posedlý, obdržel poselství, kterému nerozuměl a které vyžadovalo vykladače. Součástí celého obřadu bylo dokonce uzdravování některých lidí. Podobné projevy zaznamenal Vergilus (70-19. př. K.) u pohanské kněžky Sibylly, která se podle něj při modlení spojila s (pohanským) bohem Apollem a začala cosi blábolit.

I dnes se praktikuje glosolálie ve větší či menší míře například v buddhismu (za zmínku stojí, že známý letniční „pastor“ Benny Hinn prohlásil, že prožil mezi buddhisty zkušenost, kterou předává křesťanům), šintoismu, hinduismu a v jiných pohanských náboženstvích. Praktiky doprovázející glosolálii (například padání v Duchu (ang. „slain the Spirit“) používají například hypnotizéři (např. Kašparovskij), léčitelé a lidé zabývající se východními v podstatě pohanskými náboženstvími.

2. Glosolálii praktikují lidé zapojení do okultních praktik. Existuje mnoho svědectví lidí, kteří se hlásí k okultismu nebo rovnou k satanismu, nebo kteří z těchto směrů odešli a uvěřili v Boha, a ti vypovídají vesměs stejně: glosolálie je v okultních kruzích normálním jevem.

3. Pohled na některé letniční a charismatické bohoslužby vedou mnoho lidí k závěru, že toto prostředí, plné chaosu a zmatené snů, není od Boha. Při takových „bohoslužbách“ duchovní vůdci řvou na své posluchače: „fire!“ (oheň!), „touch!“ (dotek!) apod., a ti pak upadávají v extázi na zem (říká se tomu „slain the Spirit“ (dosl. zabít v Duchu), nebo do neovladatelného chaotického smíchu („holly laughter“). Toto se samozřejmě neděje v každém charismatickém kostele, ale vidíme, kam tyto pochybné praktiky někdy vedou.

Kromě těchto bodů existují i další, opírající se o Bibli nebo církevní historii:

1. Křesťanská tradice. Glosolálii odsuzovali církevní otcové (nástupci apoštolů), jako například Ireneus nebo Origenes. Ti považovali mluvení v jazycích za duchovní projev, který křesťané praktikovali v dávné minulosti, když byla zakládána církev. Jakmile již byla církev ustanovena, tento dar vesměs (až na výjimky) zmizel, protože ho již nebylo potřeba.

2. **Montanisté.** Asi ve 2. století po K. vzniklo v křesťanství **montanistické hnutí**. Zakladatel hnutí, jakýsi Montana, se považoval za předpovězeného proroka a Utěšitele (podle Janova evangelia viz J 14,16.26). O sobě prohlásil, že je Bůh Otec Syn a Duch svatý (podle jiných se „jen“ pasoval za proroka), jenž má stejnou autoritu jako SZ proroci. Zakazoval lidem sňatky, vyzýval k provokativnímu mučednictví (= obětuj svůj život pro Krista na obdiv druhým křesťanům, aby viděli, jak jsem zbožný), hlásal brzké sestoupení nového Jeruzaléma na zem do města Pepuza, a hlavně – prosazoval glosolálii.

Také věřil, že prorokování, které se v jeho „církvi“ objevuje, je jakými dodatkem ke svatým Písmům, což je podobný postoj, který mají některé letniční a charismatické církve. Nemůžeme se divit, že montanisty vnímali ostatní křesťané jako heretiky.

3. **Texty ze Skutků** - hlavně Sk 2,11; 10,46) - vypovídají jasně o tom, že mluvit v jazycích znamená mluvit v cizím existujícím jazyce, ne nesmyslně blábolit. Více se tím budeme zabývat později

4. **Text 1. Korintským** poukazuje na to, že dar mluvení v jazycích byl v církvi špatně používán. V dnešních letničních a charismatických církvích se velmi často porušují principy stanovené v této epistoletě, jako např.:

- a) Lidé praktikující mluvení v jazyce se musí modlit, aby tomu porozuměli (1. Kor 14,13)
- b) Mluvení v jazycích nesmí zastínit rozumné slovo (1. Kor 14, 19)
- c) Mluvení v jazyce musí být vykládáno (1. Kor 14, 13. 28)
- d) Při projevech duchovních darů by člověk měl ovládat svou mysl (1. Kor 14, 15-17.30-32)
- e) Bohoslužba musí probíhat spořádaně (1. Kor 14, 40)
- f) Bohoslužba by měla být všem srozumitelná (1. Kor 14, 6-12)

3. **Biblický pojem mluvení v jazycích označuje dar od Boha, který když člověk přijme, dokáže mluvit nějakým již existujícím jazykem, který se nikdy před tím neučil.**

Glosolálie s tím nemá prakticky nic společného.

Tímto třetím pohledem bych se chtěl dopodrobna v této práci zabývat. Nyní už budeme rozlišovat:

Glosolálii = projevy, které se dnes objevují v letničních a charismatických hnutích. Jedná se o jakousi „modlitbu“ v neznámém neexistujícím mystickém jazyce, anebo v existujícím jazyce, kterému nikdo z přítomných (ani posluchač) nerozumí; a

mluvení v jazycích = člověk, který dostane dar mluvit v jazycích, dokáže mluvit v určitém existujícím jazyce (nebo i ve více jazycích), bez toho aniž by se jej učil.

MLUVENÍ V JAZYCÍCH A SKUTKY APOŠTOLŮ

Budeme se zabývat tím, co nám vlastně Bible říká o daru mluvení v jazycích. Kromě jednoho místa v Markově evangeliu (Mk 16,17-19) se o tomto daru dočteme hlavně v epištole 1. Korintským a ve Skutcích apoštolů.

Ještě předtím, než se tím budeme hlouběji zajímat, bude dobré, když si něco řekneme o tom, jak vlastně židé a pohané vnímali zázraky. Pak totiž snáze pochopíme reakce židů a pohanů na zázrak mluvení v jazycích v knize Skutky.

ZÁZRAKY, MOCNÉ ČINY, UZDRAVOVÁNÍ

Apoštol Pavel v následujícím verši popsal, jak lidé v jeho době vnímali zázraky:

Neboť Židé žádají znamení a Řekové hledají moudrost, my však hlásáme Krista ukřižovaného: Židům pohoršení, pohanům bláznovství, ^{1. Kor 1,22-23}

Zatímco jsou pohané ovlivněni řeckou kulturou, ve které se kladl důraz na filozofii a s tím spojené řečnictví a moudrost, židé to měli trochu jinak: místo moudrosti žádají znamení. Co si ale pod pojmem znamení máme představit?

Je zajímavé, že v Janově evangeliu nenajdeme ani jednu zmínku o tom, že by Kristus vykonal zázrak. Místo slova zázrak je vždy použito slovo znamení. A nejenom v Janově evangeliu, i v ostatních evangeliích pisatelé často zaměňují pojmy zázrak a znamení. Z jakého důvodu?

Existují spousty veršů, které dokazují, že zázrak vnímali židé jako znamení Božího schválení, tedy jako pečeť Boží (dokonce samotné řecké slovo pro zázrak (δύναμις) znamená doslova moc, síla). Uvedme se několik příkladů: *Mojžíš však odpověděl: Co jestli mi neuvěří a neposlechnou mě? Vždyť řeknou: Neukázal se ti Hospodin! Ale Hospodin mu řekl: Co je to ve tvé ruce? Odpověděl: Hůl. Hospodin řekl: Hod' ji na zem. Hodil ji na zem a stala se hadem. Mojžíš před ním utíkal. Pak Hospodin Mojžíšovi řekl: Vztáhni ruku a chyt' ho za ocas! Vztáhl ruku, chytil ho a v jeho ruce se stal holí. Aby uvěřili, že se ti ukázal Hospodin, Bůh jejich otců, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův. Hospodin mu ještě řekl: Dej ruku za ňadra. I dal ruku za ňadra. Když ji vyndal, hle, jeho ruka byla malomocná, bílá jako sníh. Nato řekl: Vrať ruku zpět za ňadra. Vrátil ruku zpět za ňadra, a když ji vyndal ven, tu byla znovu jako jeho tělo. I stane se, když ti neuvěří a neposlechnou první znamení, že uvěří dalšímu znamení. I stane se, když neuvěří ani na tato dvě znamení a neposlechnou tě, vezmeš vodu z Nilu a vyliješ ji na suchou zem. A voda, kterou vezmeš z Nilu, se na suché zemi změní v krev.* ^{Ex 4,1-10}

Nebo když Bůh mluví o deseti ranách, které posílá na Egypt (a to už byly nějaké zázraky!), čteme: *Já však zatvrdím faraonovo srdce a ačkoli rozmnožím svá znamení a své divy v egyptské zemi,*... ^{Ex 7,3}

A mohli bychom pokračovat. Stačí si jen do nějakého Biblického vyhledávače zadat slovo znamení a sami uvidíte, že se tento pojem napříč Bibli pojí ve většině případů s tím, že se stane nebo se stal určitý zázrak, který poukazoval na přímý Boží zásah.

Hlavně v Janově evangeliu jde tento princip vidět opravdu na mnoha místech. Uvedme si aspoň některá z nich:

Toto Ježíš učinil v Káně Galilejské jako počátek svých znamení a zjevil svou slávu. A jeho učedníci v něho uvěřili. ^{J 2,11}

Tu mu Ježíš řekl: „Neuvidíte-li znamení a divy, jistě neuvěříte.“ ^{J 4,48}

Řekli mu: „Jaké ty tedy činíš znamení, abychom je uviděli a uvěřili ti? Co konáš?“ ^{J 6,30}

Ten přišel k Ježíšovi v noci a řekl mu: „Rabbi, víme, že jsi přišel od Boha jako učitel, neboť nikdo nemůže činit ta znamení, která činíš ty, není-li s ním Bůh.“ ^{J 3,2}

Tu ho obklopili Židé a říkali mu: „Jak dlouho chceš naši duši držet v nejistotě? Jsi-li Mesiáš, řekni nám to otevřeně.“ Ježíš jim odpověděl: „Řekl jsem vám to, a nevěříte. Skutky, které já činím ve jménu svého Otce, ty o mně svědčí.“ ^{J 10,24-25}

A ve Skutcích pak můžeme číst shrnutí toho všeho: *Muži izraelští, slyšte tato slova: Ježíše Nazaretského, muže dosvědčeného vám od Boha mocnými činy, divy a znameními, které Bůh uprostřed vás skrze něho učinil, jak sami víte* ^{Sk 2,22}

Když tedy žid uviděl nějaký zázrak, vedlo ho to k víře, že byl svědkem Boží moci. Samozřejmě že za doby Ježíše Krista mnozí neuvěřili i když viděli mnoho zázraků, na druhou stranu nemálo z nich uvěřilo právě díky zázrakům. To samé pak pokračovalo za dob rané církve, kdy se Bůh prostřednictvím zázraků přiznával k apoštolům a potvrzoval jejich autoritu.

Ve Skutcích pak najdeme mnoho zmínek o tom, že po vykonání určitého zázraku (obvykle uzdravení, nebo mluvení v jazycích) židé uvěřili v Ježíše Krista. Například:

Petr však řekl: „Stříbro a zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“ Uchopil ho za pravou ruku a pozdvihl jej. Ihned se zpevnily jeho nohy a klouby. Postavil se, vyskakoval a chodil. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal a chválil Boha. A všechen lid ho spatřil, jak chodí a chválí Boha. ...Ale mnozí z těch, kteří to slovo uslyšeli, uvěřili, a počet těch mužů vzrostl asi na pět tisíc. ^{Sk 3,6-9; 4,4}

Zázrak uzdravování Hospodin dal církvi proto, aby přesvědčil židy, že Ježíš je Mesiáš a že apoštolové, kteří tyto zázraky vykonávali stejně jako jejich Mistr, jednají z Jeho vůle. Nebyl zneužíván pro osobní účely, (jako je tomu dnes, i když určité snahy byly, viz Sk 8,18.24), tzn. že si prostě někdo řekl, že uzdraví druhého nebo sebe, a tak tento dar jednoduše ze své vůle použil, kdy se mu zachtělo (jinak bychom asi těžko nacházeli v epištolách místa jako Fp 2,25-27; 2. Tim 4,20;...).

Zázraky obecně neslouží pro žádnou show, pro pobavení publika (Lk 23,8), mají sloužit, jako i jiné dary Ducha svatého, k budování (růstu) církve (1. Kor 12,7-10; 1.Pt 1,10).

Poté, co byly prostřednictvím zázraků (hlavně mluvení v jazycích a uzdravování) vybudovány základy církve, tento dar víceméně zanikl, protože ho už nebylo zapotřebí (o této tezi se ještě budeme bavit později).

I dnes se samozřejmě stává, že když se křesťané modlí za nějakého nemocného člověka, tak že jej Bůh uzdraví. I dnes můžeme slyšet zkušenosti evangelistů, kteří přijdou do neznámé krajiny, kde místní mluví cizím jazykem, a Bůh způsobí, že jim evangelisté začnou rozumět a dokonce jejich jazykem dokáží i mluvit a zvěstovat jim tak evangelium. Ovšem nyní se bavíme o zázracích tak, jak jsou popisovány ve Skutcích: tj. veřejný mocný projev moci, který byl vykonán všem na obdiv, a který Bůh dal první církvi, aby židé uvěřili v Jeho jméno, čímž byly vybudovány základy první církve.

Je zajímavé, že když apoštolové učinili zázrak uzdravení mezi pohany, nevedlo to jako u židů k tomu, že lidé uvěřili, že to, co činí, je z Boží vůle, ale k tomu, že je samotné pohané prohlásili za bohy (Sk 14,8-16). Proč? Pohanské vnímání zázraků bylo zkrátka od židovského rozdílné.

O KNIZE SKUTKY

Nyní už se budeme zabývat tím, co nám vlastně Skutky říkají o daru mluvení v jazycích. Nejprve si ale položíme klíčovou otázku: proč se Lukáš rozhodl napsat Skutky? Teologové nám nabízí několik zajímavých odpovědí:

1. V samotné knize se setkáváme s prvními třemi desetiletími církevních dějin. Čtenáři mohou při čtení navštívit nejen místa v Palestině, ale i v Malé Asii, Řecku a nakonec i samotný Řím. Proto se většina odborníků se shoduje na tom, že Skutky můžeme vnímat jednoduše jako zapsané dějiny křesťanské církve. A můžeme být za tyto dějiny opravdu rádi, vždyť co bychom bez Skutků věděli o založení církve a jejím fungování? Jak bychom asi vnímali epištoly apoštola Pavla, rozvoj křesťanství apod. bez této úžasné knihy?

Víme, že křesťané přicházeli od 2. stol. po K. s různými názvy pro tuto knihu, nakonec se ujal název Skutky apoštolů. Název skutky se používal v antickém světě pro díla, která popisovala velké události v životě lidí nebo měst.

2. Není jisté, zda prolog k Lukášovu evangeliu (Lk 1,1-4) je určen i Skutkům (srovnej Lk 1,1-4 a Sk 1,1). Pokud bychom vztáhli prolog z Lk 1,1-4 na Skutky, potom bychom došli k zajímavému závěru: Lk 1,4 naznačuje, že Lukášovo dílo je určeno patrně nedávno obrácenému bohatému křesťanovi. Takový člověk si jistě pokládal otázku, zda křesťanství může považovat za jedinou správnou cestu ve spleti různých pohanských náboženství starověkého řecko-římského světa. Lukáš chtěl takového člověka upevnit ve víře, popsat mu Ježíšův život a rozšíření křesťanské ideje do celé Římské říše; a to vše jako vyvrcholení Starozákonních dějin. Stejně tak tyto dvě knihy mohou dnes oslovit každého z nás.

3. Existuje ještě jeden zajímavý důvod, proč Lukáš napsal Skutky, který vychází ze samotné knihy. Lukášovo evangelium, které bylo původně součástí Skutků, bychom mohli rozdělit takto:

- I. Úvod - prolog (1,1-14)
- II. Ježíšovo dětství (1,5-2,52)
- III. Události před Ježíšovou veřejnou službou (3,1-4,13)
- IV. Ježíšovo působení v Galilei (4,14-9,50)
- V. Ježíšova cesta do Jeruzaléma (9,51-19,44)
- VI. Ježíš v Jeruzalémě (19,45-21,38)
- VII. Ukřižování, smrt a vzkříšení (22,1-24,53)

Jak vidíme, nejdelší část evangelia (V.) popisuje Kristovu cestu do Jeruzaléma. V jiných evangeliích se Ježíšova cesta do Jeruzaléma nepopisuje tak dopodrobna, jako u Lukáše. Lukáš tedy ve svém evangeliu klade důraz na to, aby ukázal, jak se evangelium dostává z Galileje do Jeruzaléma. Zkusme to nyní porovnat s literární strukturou Skutků:

Úvod (1,1-15)

- 1. Založení církve v Jeruzalémě (1,16-6,7)
- 2. Židé odmítají evangelium, církev se začíná rozšiřovat za hranice Judska do samaří (6,8-9,31)
- 3. Do církve se skrze Petra dostávají pohané (9,32-12,24)
- 4. Rozšíření evangelia mezi pohany, konfrontace židů s pohany (12,25-16,5)
- 5. Rozšíření evangelia do Evropy, židé jej odmítají, pohané přijímají (16,6-19,20)
- 6. Popis událostí, které dovedou Pavla až do Říma (19,21-28,31)

Rozdělení je učiněno na základě veršů, které vždy stojí na konci jednotlivých oddílů (podtržené verše):

*Slovo Boží se šířilo a počet učedníků v Jeruzalémě velmi rostl. Také velký zástup kněží byl poslušný víry. ^{Sk 6,7}
A shromáždění v celém Judsku, Galileji a Samaří měla pokoj a budovala se; chodila v Pánově bázni a v povzbuzování Ducha Svatého, a tak vzrůstal jejich počet. ^{Sk 9,31}*

A slovo Boží rostlo a rozmáhalo se. ^{Sk 12,24}

A tak se sbory upevňovaly ve víře a denně početně rostly. ^{Sk 16,5}

Tak Pánovo slovo mocně rostlo a sílilo. ^{Sk 19,20}

Pavel zůstal po celé dva roky ve svém najatém bytě a přijímal všechny, kteří k němu přicházeli, hlásal Boží království a učil o Pánu Ježíši Kristu se vši otevřeností a bez překážek. ^{Sk 28,30-31}

Zatímco Lukášovo evangelium popisuje, jak se evangelium dostávalo DO Jeruzaléma, Skutky chtějí ukázat, jak se evangelium dostává Z Jeruzaléma DO Judska, Samaří a nakonec až do samotného Říma. Tím se v podstatě plní Kristova výzva z konce Lukášova evangelia (Lk 24,46-49) a z první kapitoly Skutků:

Nepřísluší vám poznat časy a doby, které Otec uložil ve své vlastní pravomoci, ale přijmete moc Ducha Svatého, který na vás přijde, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až po nejzazší konec země. ^{Sk 1,7-8}

Ještě se budeme zabývat tím, jakým způsobem se evangelium dostávalo z Jeruzaléma do Říma. Jisté však je, že ať už Lukáše vedly k napsání Skutků jakékoliv důvody, je jasné, že tato kniha nebyla napsána proto, aby se stala pro nás **normativní** (= vzorem toho, jak by to mělo vypadat i dnes). Potom bychom se totiž právem ptali na to, proč nemáme v církvi společný majetek (Sk 2,44-46), proč nemáme stejnou hierarchii jako prvotní církve (kruh Dvanácti apoštolů, sedmi diakonů (Sk 6,1-7, atd.), atd. Pokud si ale uvědomíme, že kniha Skutky popisuje vznik a vývoj rané církve, která se samozřejmě po dlouhá staletí měnila, potom nebudeme nutně vyžadovat dnes v církvi všechny jevy, které se objevovaly v první církvi. A to je právě kamenem úrazu v letničních a charismatických hnutích. Oni v podstatě tvrdí, že to, co se odehrálo v první církvi (zdůrazňují hlavně výskyt prorokování, uzdravování, zázraky a samozřejmě mluvení v jazycích), se má odehrávat i v každé generaci křesťanů (a tedy i v dnešní době). Jisté: ve Skutcích jsou popsány dějiny rané církve, jsou to v podstatě příběhy, ze kterých si můžeme vzít mnohá poučení, neznamená to ale, že bychom měli vše, co se ve Skutcích děje, prožívat i dnes. I křesťanští bohoslovci považovali Skutky vždy za historickou knihu. Navíc - postavit teologii a věrouku na dějinných událostech zapsaných ve Skutcích (nikoliv na učení apoštolů, jak jsou zaznamenány v epištolách) asi není úplně logické.

Považujeme-li Skutky za historickou knihu, potom by mohl Bůh teoreticky duchovní dary jako mluvení v jazycích, konání zázraků a prorokování dát pouze první církvi. Nabízí se hned otázka, proč už se dnes v církvi tyto dary už neobjevují. Pojďme se ale nejprve pozorně podívat do Skutků a pozorně si rozebrat projevy těchto darů v první církvi.

SKUTKY A MLUVENÍ V JAZYCÍCH

Jak jsme si řekli, kniha skutky popisuje běh dějin první církve. Na několika místech dějové linie Skutků se setkáváme s mluvením v jazyky.

Skutky: 2. kapitola

Ve Sk 1 můžeme číst o tom, jak učedníci čekali na splnění Kristových slov o vylití Ducha svatého (1,4-8). Někteří tuto událost patrně spojovali s ustanovením království (Sk 1,6). Ježíš na toto přesvědčení zareagoval podivným způsobem: místo toho, aby začal složitě vysvětlovat, že jeho království není z tohoto světa (J 18,36), prohlásil, že v určitém smyslu už Jeho království přichází. A toto království bude ustanoveno s mocí Ducha, a bude sahat od Jeruzaléma, přes Samaří, Judsko a až na samý konec světa (1,7-8).

Křest Duchem svatým

V době SZ prorok Joel předpověděl, že jednou bude na obyvatele této země vylit Duch svatý: *Potom se stane, že vyleji svého Ducha na každé tělo. Vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny a vaši mládenci budou mít vidění. Také na otroky a otrokyně vyleji v oněch dnech svého Ducha. Učiním divy na nebi i na zemi, krev, oheň a sloupy kouře. Slunce se změní v temnotu a měsíc v krev, dříve než přijde Hospodinův den, velký a hrozný.* Joel 3,1-4

Od té doby židé očekávali, že v budoucnu přijde Duch svatý, zvláštní projev Boží moci, na každého člověka. A v době NZ Bůh zjevil Janu křtíteli, že ten, na koho sestoupí při křtu Duch svatý, to je ten, který bude křtít (dosl. ponořovat) Duchem svatým: *Ani já jsem ho neznal, ale ten, kdo mne poslal křtít ve vodě, mi řekl: „Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstávat na něm, to je ten, který křtí v Duchu Svatém.“* A já jsem to viděl a dosvědčuji, že toto je Boží Syn. J 1,33-34

Já jsem vás křtil ve vodě, ale on vás bude křtít v Duchu Svatém. Mk 1,8

Později Jan prohlásil: *Sekera je už přiložena ke kořeni stromů; každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně. Já vás křtím ve vodě k pokání; ale ten, který přichází za mnou, je silnější než já; jemu nejsem hoden ani nést sandály. On vás bude křtít v Duchu Svatém a ohni. V jeho ruce je lopata; i pročistí svůj mlat a shromáždí svou pšenici do sýpky, plevy však bude pálit ohněm neuhasitelným.* Mt 3,10-12

I sám Kristus těsně před svou smrtí předpověděl tento zvláštní projev Ducha svatého:
A já požádám Otce a on vám dá jiného Zastánce, aby byl s vámi na věčnost -- Ducha pravdy, jež svět nemůže přijmout, protože ho nevidí ani nezná. ^{J 14,16-17}
Ale říkám vám pravdu: Je pro vás užitečné, abych odešel. Neboť neodejdu-li, Zastánce k vám nepřijde; odejdu-li, pošlu ho k vám. ^{J 16,7}

Po vzkříšení ještě potvrdil a připomněl apoštolům událost příchodu Ducha: *Ježíš jim opět řekl: „Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, i já posílám vás.“ Po těchto slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha Svatého.* ^{J 20,21-22}

Učedníci tedy žili v neustálém očekávání, že již brzy přijde Duch svatý. Po Kristově smrti tedy logicky očekávali naplnění této události: *A když s nimi jedl, nařídil jim, aby se nevzdalovali z Jeruzaléma, ale očekávali Otcovo zaslíbení -- „které jste slyšeli ode mne, neboť Jan křtil vodou, vy však po nemnohých těchto dnech budete pokřtěni v Duchu Svatém.* “ ^{Sk 1,4-5}

Tato událost se nepochybně naplnila o letnicích (Sk 2): *Náhle se ozval zvuk z nebe, jako když se žene prudký vítr, a naplnil celý dům, kde seděli. A ukázaly se jim jazyky jakoby z ohně, které se rozdělovaly, a na každém z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem Svatým a začali mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat.* ^{Sk 2,3-4}

Pro charismatiky jsou tyto verše jedny z nejdůležitějších a jsou samozřejmě normativní, tj. to, co zažívají nyní apoštolové v tomto příběhu, je normou i pro křesťany dnešní doby. Pak se ale musíme ptát, proč i dnes charismatici při glosolálii neslyší zvuk z nebe, nezačne foukat prudký vítr a nemají nad sebou ohnivé jazyky. Takový přístup zkrátka nedává smysl. Daleko schůdnější bude považovat tyto verše jako vyprávění konkrétního příběhu o tom, jak se v 1. století po K. naplnila slova SZ proroků ohledně vylití Ducha svatého.

A příběh pokračuje. Lidé na mluvení v jazycích reagovali takto: *Jak to, že každý z nás slyší svůj vlastní jazyk, ve kterém jsme se narodili? Parthové, Médové a Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judska a Kappadokie, Pontu a Asie, Frygie a Pamfylie, Egypta a oblastí Libye u Kyrény a návštěvníci z Říma, Židé i proselyté, Kréťané a Arabové: všichni je slyšíme mluvit našimi jazyky veliké věci Boží.* “ ^{Sk 2,8-11}

Popis situace vůbec neodpovídá glosolálii, protože je posluchači slyšeli *ve svém vlastním jazyce* (Sk 2,9) mluvit apoštolové *veliké věci Boží* (Sk 2,11). Mluvili-li by nesrozumitelně, potom by zkrátka zvýrazněná slova nedávala žádný smysl. Někteří sice navrhuji, že tam byli i vykladači (v některých letničních a charismatických církvích jsou totiž při bohoslužbě přítomni vykladači, kteří se snaží projevy glosolálie přeložit do moderního jazyka), ale o nich se v textu nedočteme, ačkoliv by bylo logické se o nich zmínit. Navíc: byl-li to první projev daru mluvení v jazycích, potom apoštolové ani nemohli vědět, že je zapotřebí, aby je při kázání doprovázeli nějakí překladatelé.

I řečtina poukazuje na to, že se jedná o normální cizí řeč. Řecké slovo pro jazyky zde použité (*γλώσσα*) označuje normální cizí řeč. Navíc se posluchači apoštolů divili, že je každý slyší ve svém vlastním (doslova) dialektu (Sk 2,6.8 zde použité řecké slovo *dialektos* (διάλεκτος)). Jednalo-li by se o nějaké blábolení, potom by řecký text prostě nedával smysl.

Někteří podporují nařčení zaznamenané ve Sk 2,12-13, totiž že když apoštolové začali mluvit v jazycích, znělo některým lidem jako opilecké mumláni. Musíme si ale uvědomit, že se jednalo o pomluvu: *Petr se postavil spolu s jedenácti, pozvedl svůj hlas a přímo k nim promluvil: „Muži judští a všichni obyvatelé Jeruzaléma, toto ať je vám známo, vyslechněte pozorně má slova. Tito lidé nejsou opilí, jak se domníváte. Vždyť je devět hodin ráno. Ale toto je to, co je řečeno skrze proroka Jóela: ...* “ ^{Sk 2,14-16}

Pisatel jasně popsál běh událostí letnic tak, jak se staly, a potom přidal zmínku o tom, že to stejně někteří odmítli a začali se apoštolům vysmívat. Možná, že se jejich pomluva nezakládala na tom, co slyšeli, jen chtěli apoštolové zesměšnit. Možná také, že mezi posluchači mohli být lidé, kterým se zdálo mluvení cizích jazyků apoštolů jako nesrozumitelná řeč opilých lidí, ve skutečnosti ale řečníci mluvili cizí řečí, kterou neznali. Podobně kdybychom například dnes potkali nějakého bělocha, jak mluví například Korejsky, anebo nějakým starým Africkým jazykem (což nám může znít jako opilecké mumláni), mohli bychom dojít k podobnému závěru jako posluchači apoštolů ve Sk 2,12-13.

Konec 2. a celá 3. kapitola popisují vznik církve v Jeruzalémě, ve 4. -7. kapitole se setkává církev s prvními problémy ze strany židovských úřadů. Všimněte si, že právě zázraky mluvení v jazycích a uzdravení chromého přivedly mnohé židy k víře v Ježíše Krista; to je ostatně v souladu s tím, co jsme si řekli o tom, jak se židé reagovali na zázraky.

Skutky: 8. Kapitola

Po pronásledování první církve v Jeruzalémě nově obrácení křesťané začali opouštět Jeruzalém a šířit evangelium do okolních krajin (Sk 8,1. 4-8), včetně Samařska a Judska, kde kázal hlavně apoštol Filip. Jeho kázání a zázraky (viz Sk 8,7.12-13) přivedli mnoho Samařanů k tomu, že uvěřili v Krista (i zde hrály zázraky potvrzovací roli jako v Jeruzalémě).

Pak se dočítáme, že samařanům ještě nebyl dán Duch svatý (Sk 8,15-16): *Oni tam sestoupili a pomodlili se za ně, aby dostali Ducha Svatého, neboť ještě na nikoho z nich nepadl; byli jen pokřtěni ve jméno Pána Ježíše.*
Sk 8,15-16

Jak máme chápat podtrženou větu? Řecké slovo pro frázi ještě ne(-padl) (οὐδέπω) má význam: nestalo se něco, co se mělo stát. Ačkoliv to zde není výslovně zmíněno, Bible ukazuje, že se jedná o mluvení v jazycích:

- a) Poukazují na to předchozí kapitoly, které popisují události letnic a to, co se stalo po letnicích
- b) Příběh o Šimonu kouzelníkovi (Sk 8,17-19) nám naznačuje, že přijetí Ducha mělo konkrétní viditelné znaky.
- c) O několik kapitol dále se dočítáme o pohanech, na které také padl Duch svatý, a jako vedlejší projev bylo právě mluvení v jazycích: *Ještě když Petr říkal tato slova, padl Duch Svatý na všechny, kteří tu řeč slyšeli. A věřící ze Židů, kteří přišli s Petrem, byli ohromeni tím, že i na pohany byl vylit dar Ducha Svatého, neboť je slyšeli mluvit jazyky a velebit Boha.* Sk 10,44-46 *Když jsem začal mluvit, padl na ně Duch Svatý, jako i na nás na počátku.* Sk 11,15

Každopádně se tento dar projevil až poté, co do Samaří přišli apoštolové Petr a Jan, kteří vložili na místní obyvatele ruce (Sk 8,15-17). Proč ale museli samařané čekat na dar mluvit v jazycích? Jaký to mělo důvod? Vždyť samařané i židé mluvili stejným jazykem.

Odpověď je jednoduchá: mezi židy a samařany panovala rasová nenávisť (viz např. J 4,9). Díky tomu, že samařané přijali Ducha až po příchodu apoštolů, si obě strany něco důležitého uvědomili. Petr a Jan, zástupci židovské církve, si uvědomili, že i samařané patří do církevního společenství; samařané si zase uvědomili autoritu Jeruzalémských apoštolů, zakladatelů křesťanské církve. Tak díky daru mluvení v jazycích vznikla jednotná židovsko-samařská církev. Mluvení v jazycích zde posloužilo k budování církve (1. Kor 12,7.10). Do této doby byly letnice a vnik církve čistě židovskou událostí, nyní do církve patří i samařané. *A tak Hospodin prostřednictvím daru jazyků zbořil rasovou nenávisť.*

Příběh skutků pokračuje křtem etiopského dvořana (Sk 8,26.39), obrácením Saula (Sk 9), a Petrovým zázrakem, díky kterému do církve přišlo mnoho obyvatelů Joppe (Sk 9, 32-43).

Skutky: 10-11. kapitola

V těchto kapitolách se můžeme dočíst o tom, jak Bůh vyslyšel modlitby pohana Kornélia a poslal ho do Joppe, kde měl očekávat Petrův příchod. Dalšího dne dal Pán Petrovi vidění, ve kterém uviděl plachtu plnou čistých a nečistých zvířat a vyzval jej: *zabíjej a jež!* (Sk 10,1-13). Petr odpověděl, že nebude jíst nic *nečistého ani poskvrněného*. To je překvapivá odpověď, protože se v plachtě nacházela jak nečistá, tak také čistá zvířata. Petr si tedy mohl „vybrat“ jen ta čistá zvířata, která by mohl podle Božího nařízení zabít a jíst.

Jak to tedy chápat? Podle židovských tradic se čisté zvíře, které se dostane do kontaktu s nečistým zvířetem, stává poskvrněné, tedy v podstatě nečisté. Ačkoliv si Petr mohl z plachty „vybrat“ jen čistá zvířata a ty sníst, odmítl, protože nechtěl jíst zvířata, která jsou z židovského pohledu poskvrněná, protože se dostala v plachtě do kontaktu s nečistými zvířaty (Sk 10,16).

Petr neporozuměl tomuto vidění až do doby, kdy se setkal s Boží pomocí s pohanem Kornéliem (Sk 10,17-28). Tehdy pochopil, co mu tím viděním Bůh vlastně chtěl naznačit (Sk 10,28; Sk 11,1-18). Podle židovských tradic se totiž žid může poskvrnit s kontaktem s pohanem. Židé měli zakázáno podle tradice jíst u jednoho stolu s pohanem, nebo dokonce i jen vstoupit pod střechu, kde bydlel pohan. Když to žid učinil, tak se podle židovských tradic poskvrnil (na to se naráží např. v J 18,28; Gal 2,11-14).

Tato tradice byla přirovnána k jiné tradici: o poskvrnění nečistým. *Obě dvě tradice nevychází z Bible a Bůh je musel kvůli šíření evangelia odstranit, jinak by se totiž do církve nemohli dostat pohané.* Jak by jim mohli židé nést evangelium, když by byli proti nim tak zaujatí a nesměli s nimi přicházet do kontaktu?

Bůh ve vidění prohlásil: *Co Bůh očistil, ty nepokládej za poskvrněné!* ^{Sk 10,15} Tak jako bylo chybné pokládat čisté zvíře za nečisté jenom tím, že se dostalo do kontaktu s nečistým zvířetem, tak bylo i chybné považovat sám sebe za nečistého, pokud se dostanu do kontaktu s pohanem. Pokud by tomu tak i nadále bylo, do církve by se jen horko těžko dostávali pohané, proto bylo nezbytné, aby tuto lidskou tradici Bůh odstranil. A Petr to pochopil v době, když uviděl, že jak pohan Kornélius začal mluvit po křtu jazyky, a to úplně stejným způsobem, jako židé při letnicích a jako samařané poté, co na ně vložili apoštolové ruce (Sk 10,44-48; 11,15-18). Musíme připomenout, že i zde apoštolové dobře věděli, co pohané říkají: *slyšeli, jak velebí Boha* (Sk 10,46!).

Z našeho uvažování tedy vyplývá, že stejně tak, jako mluvení v jazycích spojilo ve Sk 8 židy se samařany, tak ve Sk 10-11 spojilo v církvi židy s pohany (Gal 3,28; Ef 2,14-18). Bůh musel mocně zasáhnout, aby překlenul kulturní a národnostní propasti.

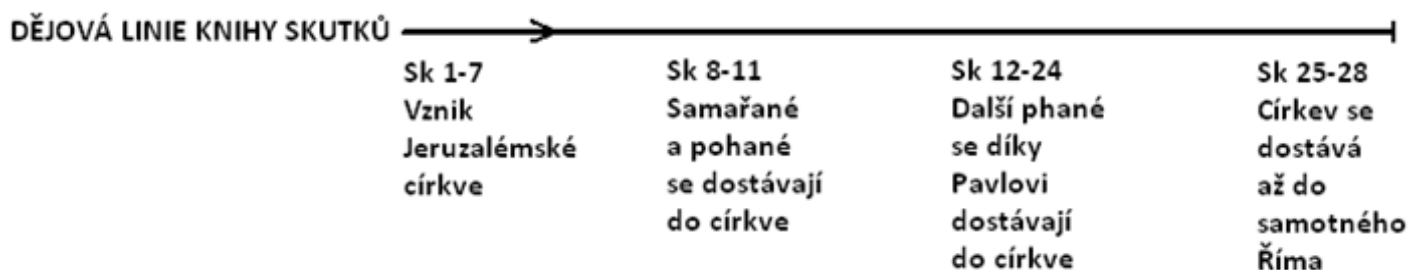
Popis událostí první církve zaznamenané v dalších kapitolách (Sk 12-24) směřují hlavně k osobě apoštola Pavla, který začal kázat evangelium pohanům. Všimněte si, že poslední veřejný zázrak, který učinil apoštol Pavel, je zaznamenaný ve Sk 14. Když jej ale učinil před pohanským publikem, neměl takový efekt, jako u židů. Jak jsme si již řekli: místo toho, aby pohané uvěřili v Boha, který svou mocí potvrdil Pavlovu autoritu, začali uctívat oba apoštoly jako bohy. Pohané totiž vůbec nechápali zázrak jako znamení od Boha, a tak došlo k tomuto nedorozumění.

Skutky: 19,1-7

V této kapitole se dovídáme o těch, kteří po pokřtění pouze Janovým křtem. Pavel je nechal pokřtít ve jménu Ježíše Krista a oni začali mluvit jazyky. Tak i těmto křtěncům Bůh potvrdil, že se křtem ve jméno Kristovo vydali tou správnou cestou. I oni tedy byli skrze dar zázraků přijati do církve. Stejně jako u pohanů v Cesareji (Sk 10-11) i zde, v Efezu, mohli věřící obdařeni darem jazyků promlouvat k lidem mnoha národností, kteří tudy procházeli.

Skutky nakonec končí tím, že se evangelium dostává až na samý konec země – do Říma (Sk 25-28).

Závěr

Jak vidíme, Duch svatý vedl Kristovu církev přesně podle výzvy, kterou jsme četli na začátku Skutků:

Nepřísluší vám poznat časy a doby, které Otec uložil ve své vlastní pravomoci, ale přijmete moc Ducha Svatého, který na vás přijde, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až po nejzazší konec země. ^{Sk 1,7-8}

Mluvení v jazycích podle Skutků tedy znamená mluvit již existujícími jazyky. Tento dar Hospodin daroval církvi nejen kvůli efektivnější evangelizaci národů mnoha jazyků (Sk 2), ale také proto, aby vybudoval jednotnou církev plnou židů, samařanů a pohanů. Díky tomuto zázraku překlenul předsudky a kulturní propast, která se nacházela mezi těmito třemi skupinami lidí.

Druhá zkušenost

Letničtí a charismatikové mají za to, že při obrácení křesťan přijímá Ducha svatého jen v omezeném množství, ale při tzv. *druhé zkušenosti* přijme Ducha svatého skrze tzv. *křest Duchem*, což se projeví zvláštní duchovní mocí, obvykle spojovanou s glosolálií. První tedy křesťan uvěří, a poté, po určitém úsilí (modlitbách, postech, prosbách atd.) přijme ještě jakoby „něco navíc“, přejde do vyšší duchovní úrovně.

Argumenty hledají letničtí ve Sk 2, kde přece apoštolové po dlouhém snažení a modlitbách přijali Ducha svatého (Sk 1,14) a byl na ně vylit Duch svatý (Sk 2,1-4). My jsme si ovšem již vysvětlili, že letnice byly unikátní událostí v dějinách rané církve, kdy se naplnila slova SZ o vylití Ducha a že nemůžeme tento příběh považovat za normativní (tj. co se tehdy stalo apoštolům, má se stávat i dnes nám). Argument, že v Samaří přijali Ducha svatého až po vkládání rukou apoštolů bychom měli také chápat jako výsledek dějové linie příběhu, spíše než nauku o druhé zkušenosti (Sk 8).

Naopak dějová linie Sk 10, 45-48 je přesně opačná, než jak učí charismatikové: pohané *nejprve* přijali Ducha svatého a začali mluvit jazyky, a *až poté* byly pokřtěni.

Navíc i příběh Janových učedníků nám ukazuje, že křesťané přijímají Ducha svatého již při křtu. Apoštol Pavel totiž položil tuto otázku: *Přijali jste Ducha Svatého, když jste uvěřili?* ^{Sk 19,2} Všimněte si, že Pavel používá slovo *když*, a ne *poté*.

Křest Duchem svatým

Tuto druhou zkušenost charismatici vnímají tak, že je křesťan pokřtěn Duchem svatým. Ovšem nikde v Bibli nenajdeme nic, co by popisovalo křest Duchem svatým v tom smyslu, že je to právě Duch, který člověka křtí. Je to Kristus, který kdysi pokřtil apoštoly svým Duchem (Mt 3,11; J 1,33; Sk 1,4-5; 2,33). Ani verš tak často uváděný pro podporu křtu Duchem svatým při bližším zkoumání nepodporuje myšlenku pokřtěni Duchem: *Neboť v jednom Duchu jsme my všichni byli pokřtěni v jedno tělo,* ^{1. Kor 12,13}

Podtrženou předložku (řecky *év*) překládají vykladači (předložky se obvykle překládají ve spojitosti se slovem, které po předložce existuje) jako *v* nebo *skrze*, nebo jen 7. pádem (ne 2. pádem, který by odpovídal charismatické teologii). Křest Ducha svatého (2. p) tedy neexistuje, pouze křest Duchem svatým (7. p), který provedl Kristus při letnicích.

Navíc z kontextu 1. Kor 12,13 vyplývá, že Duch svatý nám nedává pouze dar mluvit v jazycích, ale rozličné dary podle svého uvážení (1. Kor 12,8-10).

Důraz na zázraky

Když budeme pozorně číst NZ, zjistíme, že zázraky vykonával buď Kristus, apoštolové (Mk 10,1) anebo někdo apoštolům blízký (Štěpán Sk 8,7; Filip 8,6-7;...). Nikde není zmínka o tom, že by byl dar uzdravování praktikován v církvi běžně.

Kristus vykonával celkem tři druhy zázraků:

1. Přírodní zázraky (voda ve víno, rozmnožení chleba, utišení bouře apod.)
2. Uzdravování
3. Vyhánění démonů (častokrát ve spojitosti s uzdravováním)

Ovšem zázraky přírodního charakteru nevykonával podle Bible kromě Krista nikdo. A dar uzdravování a zázraků byl dán pouze dvěma skupinám lidí. Jednak dvanácti apoštolům, kteří s ním chodili: *Zavolal si svých dvanáct učedníků a dal jim pravomoc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a aby uzdravovali každou nemoc i každou slabost.* ^{Mt 10,1}

A pak také sedmdesáti učedníkům (Lk 10,1-20). Sedmdesáti dal dar uzdravovat, ale samozřejmě některé nemoci byly spojeny s démonickým působením, takže tito učedníci brzy pochopili (a divili se tomu), že v podstatě dostali také moc vyhánět z nemocných lidí demony (Lk 10,17).

Po vzkříšení Kristus znovu připomněl apoštolům: *Tato znamení budou doprovázet ty, kteří uvěří: V mém jménu budou vyhánět démony, budou mluvit novými jazyky, budou brát hady do rukou a vypijí-li něco smrtelného, nijak jim to neublíží. Na nemocné budou vzkládat ruce a budou se mít dobře.“* *Potom, když jim to pověděl, byl Pán Ježíš vzat vzhůru do nebe a posadil se po pravici Boží.* ^{Mk 16,17-19}

O apoštolech mimo jiné víme, že si je Kristus osobně vybral (Mt 10,1-4; Lk 6,12-16; srov. Sk 9; Gal 1,17; 2,8), a dal jim moc uzdravovat a vyhánět démony. V epištolách se ještě o apoštolech dočteme o tom, že se Kristus rozhodl na apoštolech vybudovat svou církev (Ef 2,19-20) a že podmínkou apoštola bylo vidět vzkříšeného Krista (1. Kor 9,1; 15,7-8).

Když tedy apoštolové po Kristově smrti vykonávali uzdravování a zázraky, nebylo to nic překvapivého. Naopak to potvrzovalo, že Kristus, který jim tento dar dal, stále působí v jejich životech mocnou silou (Sk 3,11; 5,15-16; 9,36; 28,1-6; ...atd.)

Zázraky potvrzovali autoritu, kterou jim dal Bůh: *Oni vyšli a vyhlásili všude evangelium, Pán pracoval s nimi a potvrzoval to slovo znameními, která je doprovázela. Amen.* ^{Mk 16,20}

Neboť jestliže slovo, které bylo řečeno skrze anděly, bylo pevné a každé přestoupení a každá neposlušnost došly spravedlivé odplaty, jak unikneme my, zanedbáme-li tak velikou záchranu, která má svůj původ v tom, co říkal Pán, a byla nám potvrzena těmi, kteří to slyšeli, za Božího spoludovzděčování znameními a divy, rozmanitými projevy moci a udělováním Ducha Svatého podle jeho vůle? ^{žid 2,3-4}

Podobně mluví i apoštol Pavel, který v 2. listě do Korintu obhájí svou apoštolskou autoritu právě skrze zázraky: *Ztratil jsem rozum! K tomu jste mne přinutili vy. Já mám být od vás doporučován, neboť jsem nebyl v ničem pozadu za těmi veleapoštolý, i když nejsem nic. Znamení apoštola byla mezi vámi uskutečněna ve vsí vytrvalosti znameními, divy a mocnými činy.* ^{2.Kor 12,11-12}

Tyto zázraky, zaznamenané ve Skutcích, apoštolové nevykonávali v soukromí, ale na veřejných prostranstvích všem na očích, aby se všeobecně potvrdila jejich autorita.

Zázraky jsou ve Skutcích vždycky spojeny s potvrzením apoštolství. Po letnicích se ve Skutcích neobjevuje jediný zázrak, který by vykonal někdo, kdo nebyl apoštol nebo nebyl aspoň v blízkosti apoštolského kruhu. Bez apoštolů se neuskutečnilo ani seslání Ducha svatého v příběhu o Samaří (Sk 8,10.19). Apoštolové Páně (Jd 17), které vybral Kristus, se zdají být zvláštní vybranou skupinou, žijící na začátku vzniku církve, kterou Bůh obdaroval darem zázraků. Jedinečnost této zvláštní skupiny vnímala i poapoštolská generace.

Poté, co Bůh založil na zemi svou církev, se situace začíná pomalu měnit. Ve Sk 5,16 apoštolové dokáží uzdravit každého, o několik desítek let později tomu tak už není (2. Kor 12,7-10; 1. Tim 5,23; 2. Tim 4,20). Poslední zaznamenaný zázrak se objevuje ve skutcích někdy v období 58 po K. kdy byl uzdraven Publiův otec (Sk 28,7-10). Od tohoto roku až do konce prvního století, kdy byla napsána poslední kniha NZ není žádná zmínka o nějakém veřejném uzdravování.

Dary zázraků, uzdravování a mluvení v jazycích se zkrátka z církve pomalu vytrácejí. Apoštol Pavel napsal celkem asi 12 dopisů, ale pouze v 1. Kor zaznamenává učení o jazycích. O duchovních darech se přitom dočteme i jiných dopisech, které Pavel napsal: v Ř 12, 1. Kor 12 a v Ef 4. Ale pouze v Korintským (nejranější epištola z těchto tří) se můžeme dočíst o mluvení v jazycích. Všimněme si také, že k založení a fungování sborů podle pastorálních epištol (1. Tim; 2. Tim a Tit) sloužili biskupové, presbyteři, starší, pastýři a diákoní – není zde zmínka o apoštolech. Apoštolský úřad se zdá být jedinečným.

Také poapoštolská generace, jmenovitě Klement Římský, Justyn Martyr, Origenes, Chrysostomos a Agustin – největší teologové starověké církve považovali dar mluvení v jazycích jako něco, co se událo v dávné minulosti při rozkvětu křesťanství.

Samozřejmě Bůh neztratil svou moc a nepřestal působit skrz naskrz po staletí na církev, kterou vedl všemi pronásledováními až dodnes, pouze se církev dostala do jiné podoby. Z historie víme, že už ve druhém století se začíná měnit charakteristika a vedení církve: pomínula doba apoštolské autority a zázraků a najednou se církev začíná orientovat na službu slova a pomoc druhým. Není pochyb o tom, v prvním století Bůh nechal ustanovit autoritu knih Nového zákona a apoštolů a od druhého století se tato slovy v církvi vyučují a lidé podle nich jednají.

Zdá se, že zázraky a mluvení v jazycích dal Bůh křesťanům do konkrétní doby za konkrétním účelem. Zázraky měli, jak jsme si řekli, potvrdit apoštolskou autoritu. Zázrak mluvení v jazycích (mimo jiné) měl ustanovit církev, pomoci k jejímu rozmachu.

V neposlední řadě také měl tento dar o letnicích i později usvědčit nevěřící židy (1. Kor 14,22). Tím se ale budeme dopodrobna zabývat až později.

Autorita: zázraky, nebo Písmo svaté?

Petr prožil ve svém životě opravdu veliký zázrak, o kterém se mnohým z nás může tak akorát zdát. Určitě všichni dobře známe zjevení na hoře proměnění (Mk 9,2-8). O této zkušenosti apoštol později napsal: *On přijal od Boha Otce čest a slávu, když k němu z velebné slávy zazněl takovýto hlas: ‚Toto je můj milovaný Syn, v němž jsem našel zalíbení.‘ A tento hlas, který zazněl z nebe, jsme my slyšeli, když jsme s ním byli na té svaté hoře. A máme ještě pevnější prorocké slovo. Dobře činíte, že se ho držíte jako světla, které svítí v temném místě, dokud se nerozbrěskne den a jitřenka nevzejde ve vašich srdcích. Toto především vězte, že žádné proroctví Písma není záležitostí vlastního výkladu.* ^{2.Pt 1,17-20}

Ačkoliv Petr zažil silnou zkušenost, otevřeně napsal, že slova Písma (knihy Bible) považuje za pevnější. Podobně i apoštol Pavel, který zažil na cestě do Damašku také velmi silnou zkušenost (Sk 9) se ve svém životě stále orientoval na Písmo svaté (Sk 28,23).

U charismatiků a letničních ale hraje zkušenost obvykle větší roli, než samotné Písmo. Ostatně letniční hnutí nevzniklo tak, že by někteří křesťané našli v Božím slově dávno zapomenuté principy a zásady, jako tomu bylo za dob reformace. Ne, tohle hnutí vzniklo na základě zkušenosti (glosolálie), kterou prožila Agnes Ozmanová 1. ledna 1901.

Proč ale apoštol Pavel považoval Bibli jako pevnější svědectví, než zkušenost? Odpověď na tuto otázku můžeme spatřovat v Božím slově v upozorněních, že zázraky mohou pocházet jak od Boha, tak i od satana, nebo jeho služebníků:

Činí veliká znamení, takže nechá i oheň z nebe před zraky lidí sestupovat na zem, a svádí obyvatele země znameními, která jí bylo dáno učinit před očima šelmy. Říká obyvatelům země, aby učinili obraz šelmě, která měla ránu od meče a ožila. ^{Zj 13,13-14}

Příchod Bezzákonného je podle působení Satana se vši mocí, znameními a lživými zázraky a s veškerým klamem nepravosti pro ty, kteří hynou, protože nepřijali lásku k pravdě, aby byli zachráněni. ^{2. Tes 2,9-10}

A uviděl jsem z úst draka a z úst šelmy a z úst falešného proroka vycházet tři nečisté duchy jako žáby. Jsou to duchové démonů, činící znamení; vycházejí ke králům celé obydlené země, aby je shromáždili k boji ve veliký den Boha, Všemohoucího. ^{Zj 16,13-14}

Zázraky uzdravování

Charismatikové často tvrdí, že mají tu moc uzdravovat každou nemoc. Položme si otázku: Proč se neshromažďují lidé, kteří mají tuto moc, a nechodí do nemocnic, sanatorií nebo do Afriky, aby hned vyléčili každou nemoc, se kterou se setkají? Proč nezrušíme léky a ošetřovny?

Ti, co tvrdí, že mají tento dar, jej nepraktikují v kontrolovaném prostředí, ale jen při emočně vypjatých bohoslužbách nebo u sebe doma. Navíc spojení s pohanskými léčiteli, okultisty, nebo římskokatolickou církví (ve které se věří, že ostatky svatých či určité sošky Marie dokáží léčit) je více než zjevné.

Raphael Gasson, dříve duchovní médium, řekl po svém obrácení: *„Dnes je mnoho spiritistů, kteří mají tento mimořádný dar od satana. Já, kterého používali při tomto procesu, mohu dosvědčit zázračná uzdravení při „uzdravovacích shromážděních spiritistů“* ^{J.M. Artur: Charismatici str. 105}

McArthur popisuje svou zkušenost: *„Z křesťanských kruhů, zvláště pak z letničně/charismatické strany, přicházejí neustále zprávy o moci uzdravovat. V naší televizi či rádiu můžeme v kteroukoliv denní dobu slyšet sliby o uzdravení na dálku a to dokonce i z programů, které nejsou živé, ale jsou přehrávány z kazet. Nedávno jsem hovořil s mužem, který tvrdil, že jeho duchovní pastýř zázračným způsobem vyléčil rakovinu jeho ženy. Chtěl jsem vědět víc a tak jsem se zeptal:*

„Jak se daří vaší ženě?“

„Oh, ona zemřela“, zněla odpověď.

„Zemřela? Za jak dlouho po uzdravení?“

Odpověď zněla: „Za rok.“

Příběhy jako je tento, se opakují znovu a znovu. Lidé jsou „uzdravení“ ze svých rakovin a potom za rok či za 6 měsíců na ně umírají.“ ^{J.M. Artur: Charismatici str. 105}

A takových pochybných „uzdravení“ charismatikové praktikují mnoho. Léčitelé většinou léčí pouze symptomy a to jen na čas.

MLUVENÍ V JAZYCÍCH A

1. KORINTSKÝM (PŘEDPOKLADY)

O EPIŠTOLE 1. KORINTSKÝM

Kde jinde hledat informace o mluvení v jazycích, než právě v 1. Kor 14.

O Korintu víme, že v něm byly ve starověku populární tzv. *mysterijní kulty*, které vychází ze šamanismu a okultismu. Mezi praktiky těchto v řecko-římské době velmi populárních mystérií patří například glosolálie. Lidé, kteří začali glosolálii provozovat, pocítili stav naprosté extáze; dokonce měli pocit, že mají jakési magické smyslné propojení s určitým pohanským bohem. Začali se chovat, jakoby byli pod vlivem drog: racionální myšlení ustupovalo do pozadí, a do popředí se dostaly emoce. Nacházeli se ve stavu blaženosti a euforie. Podle historika Anguse stav extáze mohl vést až k nemravnému šílenství.

V podstatě by se dalo říci, že tento stav extáze, jak jej známe ze starověkých pramenů, je totožný s tím, co dnes prožívají lidé praktikující glosolálii v letničních a charismatických hnutích.

Proč napsal Pavel 1. Korintským? Na tuto otázku nám může odpovědět literární skladba této epištoly:

I. Úvod (1,1-10)

II. Obsah dopisu

1. Problém stranictví (1,11-4,21)
  2. Problém nemravnosti (5,1-6,20)
  3. Problém smilstva (7,1-7,40)
  4. Problém masa obětované modlám (8,1-11,34)
  5. Problém duchovních záležitostí (12,1-15,58)
  6. O sbírce v Jeruzalémě (16,1-4)
- III. Závěr epištoly (16,5-25)

Jak vidíme, Pavel v dopise reaguje na mnoho problémů místního společenství. Nebylo to zkrátka tak, že by si Pavel sedl a řekl si, že Korintským už dlouho nic nenapsal a že jim napíše dopis, ve kterém rozvine pár zajímavých myšlenek. Korintský sbor se nacházel ve velmi špatném stavu a tak bylo zapotřebí, aby na ty problémy apoštol patřičným způsobem zareagoval.

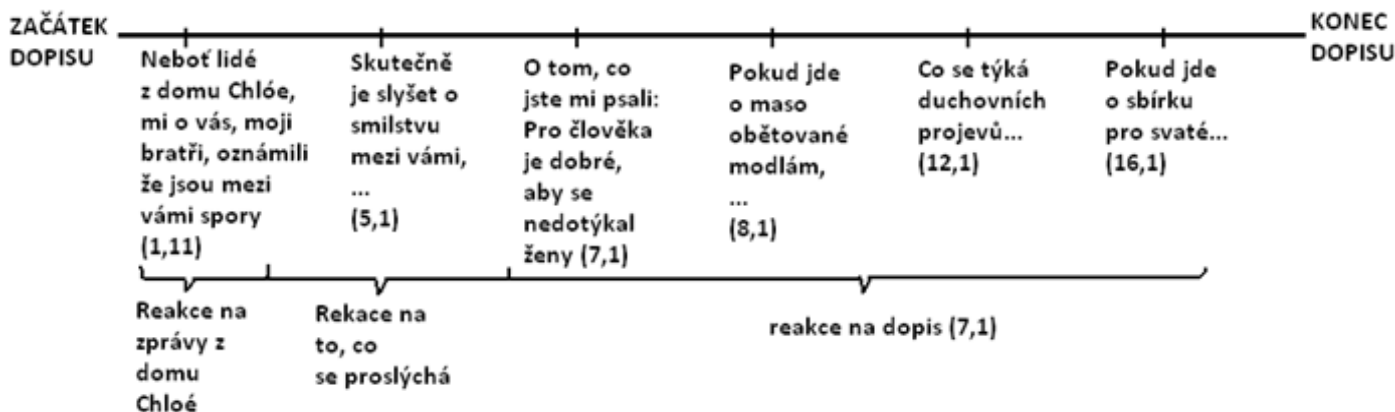
Odkud ale Pavel věděl, jaké problémy má Korintský sbor? Odpověď na tuto otázku nalezneme v samotném dopise. Pavel nejprve reaguje na to, co se dozvěděl z domu Chloé – totiž na problém stranictví (1. Kor 1,10-11). Pak reaguje na to, co se mezi Korintským proslýchá (1. Kor 5,1), tedy na případ smilstva, a nakonec na dopis, který napsali Korintští Pavlovi (1. Kor 7,1). Od 1. Kor 7,1 už Pavel rozděluje jednotlivá témata v dopise frází: *pokud jde o ...* (+ název problematiky). Zdá se, že od 1. Kor 7,1 až do konce dopisu Pavel reaguje na problémy, o kterých se dozvěděl z dopisu, který mu napsali Korintští (1. Kor 7,1; 8,1; 12,1; 16,1).

Zprávy, které obdržel ohledně stavu korintského sboru prostřednictvím Chloiny domácnosti, vedly jej k napsání prvního listu tomuto sboru. Dostával soukromé dopisy, které líčily skutečný stav a apoštol ve své odpovědi uvedl všeobecné zásady, jejichž uplatněním mělo být odstraněno existující zlo. S velikou něhou a moudrostí je napomíná, aby všem mluvili stejně, aby nebylo mezi nimi žádné rozdělení.

Pavel byl inspirovaným apoštolem a přece mu Pán nezjevil při každé příležitosti pravý stav Jeho lidu. Ti, kteří se zajímali o prospěch sboru a viděli, jak se nepravost vkrádá, upozornili jej na to a podle světla, které dříve obdržel, mohl posoudit skutečný stav událostí. Protože mu Pán nedal nové zjevení pro tuto zvláštní dobu, ti, kteří skutečně hledali světlo, nezavrhlí jeho poselství jako nějaký obyčejný dopis. Nikoliv. Pán mu již předem zjevil těžkosti a nebezpečí, která ve sborech povstanou, aby si s nimi uměl v pravou dobu poradit. ^{5T 55}

Pokud tedy chceme studovat problematiku mluvení v jazycích, popsanou v 1. Kor 14, potom si budeme muset prostudovat hlavně text oddílu *Problém duchovních záležitostí (12,1-15,58)*. Ten začíná tímto veršem: *Co se týká duchovních projevů, bratři, nechci, abyste byli v nevědomosti...* ^{1. Kor 12,1}

Podtržené slovo projevů ale v řeckém textu chybí. Doslovný překlad by tedy mohl vypadat takto: Co se týká „duchovna“ (tj. duchovních záležitostí). A skutečně v celém úseku (kapitoly 1. Kor 12-15) vidíme, jak apoštol reaguje na duchovní témata: nejprve téma duchovních darů (kapitoly 12-14) a později téma vzkříšení (kapitola 15). My budeme studovat pouze téma duchovních darů; budeme tedy studovat kapitoly 12-14.

Při důkladném studiu zjistíme, že kapitoly 12-14 jsou tematicky pevně spojeny dohromady. V 1. Kor 12 najdeme principy, na kterých by mělo stát používání darů Ducha svatého. Celá tato kapitola končí slovy: *A ukazují vám ještě mnohem vzácnější cestu.* ^{1. Kor 12,31} a následuje 13. kapitola, kde je tato cesta popsána: jedná se o cestu lásky. *Duchovní dary tedy musí stát mimo principů 12. kapitoly, také na principu 13. kapitoly, tedy na principu lásky.*

Poté, co je tento princip v 13. kapitole rozvinut, se Pavel vrací ve 14. kapitole k tématu duchovních darů, tentokrát se zabývá konkrétními duchovními dary: proroctví a mluvení v jazycích. Spojitost mezi 13. a 14. kapitolou můžeme vidět ve verši 1. Kor 14,1: *Usilujte o lásku (pozn. odkaz na to, co bylo řečeno, tedy 13. kapitola) a dychtěte po duchovních projevech...* (a následuje 14. kapitola o duchovních darech proroctví a mluvení v jazycích).

Pozn. Nesmíme zapomínat, že rozdělení Bible na kapitoly a verše bylo provedeno až dodatečně.

PAVLOVY CITACE A ZPŮSOB ARGUMENTACE V 1. KORINTSKÝM

Pojďme se nyní podívat na text 1. Kor 7,1 trochu blíže, bude se nám to v budoucím studiu hodit: *O tom, co jste mi psali: Pro člověka je dobré, aby se nedotýkal ženy.* ^{1. Kor 7,1}

V řeckém textu je skutečně použito *nedotýkat*, jazykovědci se ale shodují na tom, že pokud je toto slovo použito ve spojení s mužem a ženou, znamená to v podstatě sexuální poměr. I dnes například můžeme říci o dvou lidech, že spolu *spalí*, a nemyslíme tím doslova spalí - tj. že spolu vedle sebe jen lehli a pak se ráno probudili.

Na tuto problematiku, ve které Korintští neměli jasno, apoštol Pavel reaguje takto: *Ale abyste se vyvarovali smilstva, ať má každý svou ženu a každá ať má svého muže.* ^{1. Kor 7,2}

Můžeme to brát buď tak, že Pavel v 1. Kor 7,1-2 polemizuje nad tím, zda by měl člověk vstoupit do manželství. Na jedné straně apoštol prohlásí, že je lepší, když nikdo nevstupuje do manželství, pak ale v další větě hned řekne, že kvůli smilstvu lepší, když budou křesťané do manželství vstupovat.

Můžeme to ale brát také tak, že věta: *Pro člověka je dobré, aby se nedotýkal ženy* je vlastně citací dopisu, který poslali Korintští Pavlovi. Ostatně, podtržené slovíčko psali na to poukazuje. Pavel na toto jejich mínění (1. Kor 7,1) reaguje (1. Kor 7,2-6) a svou reakci rozvíjí až do konce 7. kapitoly. Proč si někteří Korintští mysleli, že bude lepší, pokud muž nebude spát se svou ženou, není jisté, ale myšlenka sexuální abstinence se ale v řecko-římské kultuře v některých pohanských učeních skutečně vyskytovala.

Že by Pavel použil ve svém dopise přímou citaci není vůbec nereálné. Například *jezme, pijme, neboť zítra zemřeme* (1. Kor 15, 32) je citát řeckého filozofa Epikúrese (jeho učení nemělo cíl, došel tedy k tomuto závěru o životě), nebo slova *špatná společnost kazí dobré mravy* (1. Kor 15, 33) zase pochází od řeckého filozofa Menandra. Nejen v 1. Korintským ale i jinde Pavel často cituje řecké filozofy (*v něm žijeme, pohybujeme se a jsme* ^{Sk 17, 28} - stoické učení (filozof Aratas), apod...

Pavel někdy cituje i mínění svých adresátů. Asi všichni se shodneme na to, že v listě Galatským chce Pavel svým adresátům zdůraznit, že jak pohané, tak i židé se nachází ve stavu hříšnosti, a potřebují k ospravedlnění uvěřit v Ježíše Krista. Přesto když se pouští do teologické části svého dopisu, začíná svá tvrzení slovy: *My jsme rodem Židé, a ne hříšníci z pohanů* ^{Gal 2,15} Hned další věta jakoby nebyla v souladu s tím, co právě řekl: *...když však víme, že člověk není ospravedlňován ze skutků Zákona, nýbrž skrze víru v Ježíše Krista, i my jsme v Krista Ježíše uvěřili, abychom byli ospravedlněni z víry Kristovy, a ne ze skutků Zákona, protože ze skutků Zákona nebude ospravedlněn žádný člověk.* ^{Gal 2,16} Zdá se, že v Gal 2,15 jen vyjadřuje nejprve postoj svých posluchačů, něco, na čem bude v budoucnu stavět a nad čím bude v následujícím textu (Gal 2,16+) polemizovat (a vyvracet).

Všimněte si, že jak u 1. Kor 7,2 tak i v Gal 2,15-16 používá k polemice Pavel slůvko VŠAK (řecky δὲ). Podobné slovo použil i v reakci na výrok *jídlo je pro žaludek a žaludek pro jídlo*, který opět pocházel z řecké filozofie:

Ale abyste se vyvarovali smilstva, ať má každý svou ženu a každá ať má svého muže. ^{1. Kor 7,2}

...když však víme, že člověk není ospravedlňován ze skutků Zákona, nýbrž skrze víru, ... ^{Gal 2,16}

Jídlo je pro žaludek a žaludek pro jídlo; Bůh však jednou učiní konec obojímu. Tělo však není pro smilstvo, nýbrž pro Pána, a Pán pro tělo. ^{1. Kor 6,13}

Ostatně, toto řecké slovo δὲ neznamená „striktní“ ALE, ale můžeme jej překládat spíše jako: *však, avšak*, nebo někdy dokonce *na druhou stranu*.

Jak vidíme, Pavel někdy používá zvláštní formu argumentace. Nejprve napíše nějaké tvrzení (obvykle tezi adresátů), které hned nato v další větě popře a zdůvodní, proč jej popřel (obvykle se toto popření pojí se slůvkem *však* (řecky δὲ)).

Prorokování

V řeckém textu je pro slovo *prorokovat* použito složené slovo (προφητεύω), které by se dalo doslova přeložit jako *mluvit-před*. Podle některých teologů bychom to mohli v podstatě (významově) přeložit jako kázat Boží slovo.

Podle Bible ale prorokovat znamená říkat slova (nebo popisovat vidění), která dal člověku Bůh. Nesmíme zapomínat, že v novozákonní době takoví proroci skutečně v církvi existovali a to patrně v hojném počtu, viz Sk 11,27; 13,1; 15,32; 21,10.

Mimo svědectví skutků ale máme i dva další zdroje, které vypovídají o tom, že prorokovat skutečně znamená přijímat od Boha vidění. První zdroj máme v 1. Korintským: *Proroci ať mluví dva nebo tři a ti ostatní ať rozsuzují. A když by dostal zjevení jiný, který tam sedí, ať ten první umlkne. Jeden po druhém můžete všichni prorokovat, aby se všichni učili a všichni byli povzbuzováni.* ^{1.Kor 13, 29-31} Z textu vyplývá, že prorokovat znamená zkrátka víc než „jen“ mít kázání v církvi.

Pojďme se ještě podívat do církevního dokumentu *Didaché* (který pochází z 1. stol. po K.), kde autor varuje čtenáře před falešnými proroky: *„Jak tedy, pane, člověk pozná, kdo je prorokem pravým a kdo falešným?“* *„Slyš o obou prorocích! Povím ti, jak poznáš pravého a falešného proroka. Podle způsobu je posuzuj, zda má Božího ducha. Kdo má Božího ducha je předně laskavý, mírný, pokorný, nedělá nic špatného, netouží po radostech tohoto světa. Sebe pokládá za horšího, než jsou ostatní lidé. Když se jej někdo vyptává na budoucnost, neodpovídá. Nemluví za zády druhého. Nemluví z něho člověk, ale Duch Svatý. Mluví jen tehdy, když si to přeje Bůh. Kdykoli přijde člověk, který má Božího ducha, do shromáždění spravedlivých, kteří věří, a když se shromáždění modlí k Bohu, tehdy anděl prorockého ducha, jenž při něm stojí, naplní jej prorockým duchem. A člověk pln Ducha svatého mluví ve shromáždění tak, jak Bůh chce. Tak se tedy projevuje Boží duch. Taková je moc Božího Ducha. (Didaché 9,7-10)*

Prorokovat tedy znamená říkat slova (nebo popisovat vidění), která dává člověku Bůh.

Mluvení v jazycích (množné číslo)

Zopakujme si, co se dovídáme o mluvení v jazycích ze Skutků:

- Jedná se o zázrak, který měl přivést židy k víře v Krista (viz předchozí studium)
- Měl potvrdit, že apoštolové jednají z Boží vůle (viz předchozí studium)
- Bůh jej použil k tomu, aby překonal kulturní a rasové bariéry mezi židy, samařany a pohany (viz předchozí studium)
- Když někdo mluvil v jazycích, posluchači slyšeli srozumitelnou řeč (viz výše; Sk 2,9-11, Sk 10,46).
- Díky tomuto daru mohl člověk mluvit cizím jazykem, který se před tím neučil, a posluchači mu rozuměli (Sk 2,11)

O daru mluvení v jazycích se dovídáme také z 1. Kor 14. Z této kapitoly vyplývá, že:

- Mluvit jazykem je menší duchovní dar než prorokování (1. Kor 14,5)
- Použití tohoto daru má význam pouze tehdy, pokud je tento jazyk překládán (1.Kor 14,5), pokud ne, nemá to význam (1. Kor 14,6)
- Je to znamením pro nevěřící židy, ne pro věřící (1. Kor 14,18 – viz b)
- Bohoslužba nemá být plná lidí, kteří mluví jazyky, ale těmi, kteří prorokují (1.Kor 14,22)

Mluvit v jazycích tedy znamená, že člověk mluví určitým cizím jazykem. Dar mluvení v jazycích je darem od Boha, kdy člověk získává schopnost mluvit cizím jazykem bez toho, aniž by se ho kdy předtím učil.

Mluvit v jazyku (jednotné číslo)

Fráze *mluvit jazykem* se objevuje v Bibli jen v 1. Kor 14! Z této kapitoly vyplývá, že:

1. Kdo mluví v jazyku, říká tajemství a je puzen svým nitrem* (1.Kor 14,2 srov. 14,14)
2. Člověk nevydává jasné slovo (1. Kor 14,9)
3. Jazyk, kterým člověk mluví, nemá význam, resp. není zvučný* (1. Kor 14,9)
4. To, co člověk, říká, mu není srozumitelné (1. Kor 14,13.19)
5. Člověk při mluvení v jazyku používá city a přestává používat svou mysl* (1. Kor 14,14)

(*) Tyto body budou vysvětleny podrobně o něco později.

Z těchto informací vyplývá, *mluvit v jazycích odkazuje na glosolálii*. Tento závěr bude ještě více zřejmý po našem studiu 1. Kor 14 kap.

Vykládat (jazyky)

V 1. Kor 12-14 se používá řecké slovo *διερμηνεύω* (znamená to dosl. překládat, vykládat, vysvětlovat), v 1. Kor 12,10 a 14,26 je použito řecké slovo *ἐρμηνεία*, což znamená dosl. překlad (z jednoho jazyka do druhého, stejné slovo v J 1,42; 9,7; Žid 7,2).

MLUVENÍ V JAZYCÍCH A

1. KORINTSKÝM (STUDIUM VERŠ PO VERŠI)

1. KOR 12,1-3

Co se týká duchovních projevů, bratři, nechci, abyste byli v nevědomosti. Víte, že když jste byli pohané, bývali jste neodolatelně vlečeni k němým modlám. Proto vám oznamuji, že žádný, kdo mluví v Duchu Božím, neřekne ‚Ježíš buď proklet,‘ a nikdo nemůže říci: ‚Pán Ježíš,‘ jedině v Duchu svatém.“ 1. Kor 12, 1-3

Jak již bylo řečeno: podtržené slovo projevů bylo do textu přidáno překladateli, aby byl text lépe srozumitelný, a slovo duchovních je přeloženo z řeckého πνευματικῶν. Slovo πνεῦμα znamená obecně Duch/duch, koncovka -ikon se v řečtině používá ve smyslu *charakterizované, řízené*. Čili bychom 1. Kor 12,1 mohli doslova přeložit jako: *pokud jde o věci charakterizovány/řízeny Duchem...*

Korintští jistě věděli, že Duch svatý působí mnohé věci, včetně toho, že dává křesťanům dar mluvení v jazycích. Apoštol Pavel jim o tom nepochybně vyprávěl, určitě slyšeli o letnicích, možná že i někteří židé, co zažili letnice, pocházeli z Korintského sboru (Sk 18,1-3). A skutečně se v tomto oddíle setkáváme nejen s komentářem k Duchovním darům (1. Kor 12-14), ale i s problematikou vzkříšení (1. Kor 15; i zde hraje roli Duch svatý, viz 1.Kor 15,45-47). Korintští neměli málo duchovních darů (1. Kor 1,7), ale špatně je používali a tak bylo potřeba, aby apoštol Pavel vysvětlil práci Ducha svatého.

Pavel napsal v 1. Kor 14,1-3 poněkud „zbytečnou“ větu: *kdo mluví v Duchu Božím, neřekne ‚Ježíš buď proklet,‘ a nikdo nemůže říci: ‚Pán Ježíš,‘ jedině v Duchu svatém*. Položme si otázku: proč bylo potřeba, aby Pavel zdůraznil právě tuto skutečnost? Určitě to nenapsal jen tak, že neměl co psát. Musel zkrátka reagovat na nějaký problém v Korintské církvi.

Někteří teologové se domnívají, že už zde Pavel naráží na ožehavý problém glosolálie. Z textu totiž vyplývá, že vznikl nějaký problém, který má co dočinění a) s duchovními dary (1.Kor 12,1), b) dřívějším pohanským životem Korintských (1.Kor 13,2) kde se běžně praktikovala glosolálie), a za c) s projevy Ducha svatého (1.Kor 13,3).

James O. Beshires, bývalý charismatický pastor, v knize Chvála Pánu napsal: *„Ale nepřináší snad výklad jazyků církvi užitek?“ mohl by někdo namítnout. Odpovím na tuto otázku několika příklady, které znám z vlastní zkušenosti. Jednou jsem byl ve shromáždění, kde jeden člověk mluvil jazyky a druhý jeho projev vykládal. Pak povstal třetí, byl to host. „Jsem Žid,“ řekl. „Slyšel jsem o daru jazyků a přišel jsem se podívat, oč se vlastně jedná. Ten člověk mluvil hebrejsky, ale nechválil Boha, jak říkal takzvaný vykladač. Naopak Boha proklínal!“*

„Při jiné příležitosti jsem viděl, jak jeden místní člen pronesl řeč, která byla vyložena takto: „Já jsem Bůh, vzdej mi čest a chválu.“ Ten večer však shromáždění navštívil jeden manželský pár z New Yorku. Muž se postavil, představil se a řekl: „Byl jsem v letničním shromáždění vícekrát, ale nikdy jsem neslyšel někoho mluvit jazyky. Přišel jsem dnes večer proto, a že jsem chtěl vidět, jak to vlastně vypadá. Jsem Ital a poselství bylo v italštině. Avšak na rozdíl od výkladu, který zněl: „Já jsem Bůh“, poselství začínalo slovy: „Já jsem satan, tvůj pán a mistr.“ (J. Beshires; Chvála Pánu, str. 69-70)

I dnes si charismatikové uvědomují, že když při bohoslužbě povstane věřící a vyřkne výrok začínající frází: „Toto praví Pán“, tak to může pocházet od Boha, anebo ne.

Mohla podobná situace nastat i v Korintě? Je možné, že se při mluvení v jazycích dostávali věřící v Korintě do stavu, kdy začali proklínat Ježíše a věřící si s tím nevěděli rady. Pochází tento jev od Ducha svatého, nebo ne? Mohli se ptát v dopise, který poslali apoštolu Pavlovi. A Pavel jim v 1. Kor 14,1-3 patrně odpovídá. Samozřejmě jsou tohle jen domněnky, které sice z textu vyplývají, podstatný důkaz ale chybí. Nicméně i tak je právě tahle varianta výkladu nejschůdnější a nejlogičtější a hlavně vychází z celkového kontextu 1. Kor 12-14.

1. KOR 12,4-13

Dvanáctá kapitola pokračuje a Pavel se v ní dále zabývá správným používáním darů Ducha svatého v křesťanském společenství. K tomuto tématu neoddělitelně patří láska, kterou Pavel definuje ve kapitole třinácté.

Shrňme si principy, na kterých by podle 1. Kor 12-13 měly podle apoštola Pavla stát dary Ducha svatého:

1. Všechna duchovní obdarování pochází jen a pouze od Ducha svatého. Nikdo nemůže proklínat Ježíše a přitom mluvit skrze Ducha (1.Kor 12,1-3)
2. Duchovní obdarování jsou dány k prospěchu (budování – EP) církve (1.Kor 12,7)
3. Mezi duchovní dary Pavel počítá prorokování, mluvení jazyky a překlad (řecky ἐρμηνεία) jazyků (1. Kor 12, 10; viz výše Pojmy používané v 1. Korintským).
4. Každý duchovní dar má v církvi své postavení a každý je důležitý, navzájem se doplňují (podobenství lidského těla jakožto církevního společenství, viz 1. Kor 12, 14-31)
5. Dary Ducha svatého stojí na principech lásky (1. Kor 13, 1-3)
6. A láska nás vede k tomu, že myslíme na druhé a bereme na ně ohled (1. Kor 13, 4-13)

1. KOR 13,1-13

Jak jste si mohli všimnout, poslední dva body (5. - 6.) pochází právě ze 13. Kapitoly. Tato kapitola v podstatě jen rozvíjí jeden z principů, na kterých by měli stát duchovní dary: a to princip *lásky*. Pojdme se podívat na dvě problematická místa 1. Kor 13:

1. Skutečně můžeme mluvit jazyky andělskými (1. Kor 13,1)?

Pavel napsal, že kdyby mluvil třeba i jazyky andělskými, ale nebyla by v tom láska, nic to neznámá (1. Kor 13,1). Co to ale znamená, mluvit andělskými jazyky? Nikde jinde v Bibli tuto frázi nenajdeme; jediné, co o andělské komunikaci víme, že andělé promlouvají k lidem v jejich jazyce (např. Lk 1,26).

Můžeme říct, že mluvit andělskými jazyky v podstatě znamená mluvit v mystickém jazyce glosolálie, jak mnozí navrhuje? Podívejme se do bezprostředního kontextu. V 1. Kor 13,2 Pavel tvrdí, že kdyby měl všechno poznání a neměl lásku, nic to neznámá, podobně i kdyby rozdal všechno co má a vydal třeba i sám sebe (1. Kor 13,3) pro druhé, ale dělal by to bez lásky, nemá to význam. Jak tomu rozumět?

Určitě se shodneme na tom, že vědět úplně všechno a všemu na světě rozumět zkrátka není možné (1. Kor 13,2). Dovolím si tvrdit, že ani neexistují křesťané, kteří by dokázali hory přenášet (1. Kor 13,2). Proč tedy apoštol používá takové pro nás nedosažitelné pojmy? Jednoduše proto, že **používá nadsázku**. Když někdo použije nadsázku, v podstatě to znamená, že určitou myšlenku nadsadí, tj. přezene, proto, aby „byla vidět“ a posluchači tak lépe pochopili, co chce svými slovy vyjádřit. Když například Ježíš mluví o tom, že bychom si měli vytrhávat oči a řezat ruce (Mk 9,43-45), určitě se shodneme na tom, že použil nadsázku. Chtěl zdůraznit to, že svést někoho k hříchu je dost vážná věc, a že bychom měli udělat **ÚPLNĚ** všechno proto, abychom se toho nedopustili. Podobně i Kristův výrok o moruši (Lk 17,5-6), kterou může člověk zasadit do moře, nebo o hoře, kterou může přesunout z místa na místo (Mt 17,20): tím vším chtěl Kristus pomocí nadsázky vyjádřit, že pokud bude mít člověk velkou víru, nebude pro něho nic nemožné.

Je to podobné, jako když někdo řekne: „Šel jsem v pátek do supermarketu a čekal jsem u pokladen snad deset hodin, než jsem se dostal na řadu!“. I my jeho slova nebudeme chápat doslova, tedy že tam strávil těch zmíněných deset hodin. Je nám jasné, že tou větou chtěl prostě vyjádřit, že tam strávil **HODNĚ** dlouhou dobu; zkrátka použil nadsázku. Také by mohl říct: „U těch pokladen jsem strávil celou věčnost!“ a taky to nepochopíme tak, že se jedná doslova o věčnost, ale že použil nadsázku. Když někdo použije nadsázku, řekne něco **PŘEHNANÉHO** (někdy až **NEREÁLNÉHO**), aby zdůraznil (přehnal) určitou myšlenku, protože ji chce zdůraznit (resp. přezene ji).

A stejně tak i v 1. Kor 13,1-3 můžeme jasně pozorovat tři po sobě jdoucí nadsázky. A jedna z nich je právě o tom, že pokud bych mluvil jazyky třeba i andělskými (nadsázka), ale lásku bych neměl, nemá to význam. Na to by poukazovalo také použití podmiňovacího způsobu, který je použit v 1.Kor 13,1-3, a který je pro nadsázku charakteristický.

Apoštol Pavel tedy v podstatě nadsázkou o andělských jazycích (1.Kor 13,1) říká: Nezáleží na tom, jak úžasná překrásná či zázračná vaše řeč je – ba i kdybyste mluvili jazykem andělů – bez lásky to není víc než obyčejný hluk.

Je zajímavé, že v mysterijních náboženstvích v oblasti Korintu lidé uctívali falešné bohy zvané Kybele a Dionisos. Při bohoslužbě se užívalo extatické řeči (pohanská glosolálie), spolu s tím se používalo dunění gongů, zvonění zvonů a halasu trumpet. Že by se jednalo v 1.Kor 13,1-3 o sarkastickou poznámku apoštola Pavla na pohanskou glosolálii?

2. Skutečně jazyky ustaly (1. Kor 13,8)?

Někteří lidé tvrdí, dar mluvení jazyků byl dán první církvi, a že poté už nebylo daru zapotřebí, tak Bůh svůj lid už takto neobdarovával. Je možné, že 1. Kor 13,8 odkazuje právě na tuto myšlenku? Otázka zní, jak to Pavel vlastně myslel, tj. zda slovy v 1. Kor 13,8 odkazuje na skončení jazyků v první církvi, nebo až na situaci po Kristově druhém příchodu:

1. Před Kristovým příchodem. Poznání (věda a technika) je samozřejmě každým dnem překonáváno. Zánik proroctví a daru jazyků by pak mohl odkazovat na konec apoštolské doby, po které už nenacházíme v křesťanských dokumentech zmínky o tom, že by vystupovali proroci (na rozdíl od doby apoštolské, viz Sk 11,27; 13,1; 15,32; 21,10), nebo že by lidé praktikovali mluvení v jazycích (na rozdíl od doby apoštolské, viz Sk 2, 8, 10-11, 19,1-7; 1. Kor 12,10).

2. Po Kristově příchodu. Zdá se ale, že Pavel odkazuje v 1.Kor 13,8 na nebeské království. Zatímco lidé v nebi už nebudou prorokovat (budou s Bohem mluvit přímo), všechny jazyky světa zaniknou a bude se mluvit jedním jazykem - princip lásky zůstane na věčnost.

Podle řeckého textu:

Láska nikdy πίπτει (v překladu *nepadne, nebude přemožena*),
proroctví a poznání budou καταργηθήσονται (v překladu *zrušeno, anulováno*)
a jazyky budou παύσονται (v překladu *zadrženy, ustanou, zastaví se*).

Spíše se můžeme přiklonit k druhému názoru, ale jistotu mít nemůžeme. Pro naše studium to ale není nijak podstatné.

1. KOR 14,2-9 SROZUMITELNOST

Jak jsme si uvedli dřív, fráze *mluvení v jazyku* se objevuje v Bibli pouze v 1. Kor 14. My samozřejmě nevíme, do jaké míry byl apoštol informován o tom, co se děje v Korintském sboru. Jak jsme si ale dříve uvedli, pasáž 1. Kor 12-14 je reakcí na dopis, který poslali Korintští Pavlovi. Nám se tento dopis nedochoval a tak samozřejmě můžeme pouze ze samotného textu usuzovat, o co něm tak asi bylo.

Z textu ale vyplývá, že někteří Korintští začali při bohoslužbách mluvit v nějakém nesrozumitelném jazyce. Někteří možná tvrdili, že se jedná o dar mluvení v jazycích, že je to normální cizí jazyk, jiní zase tento dar odmítali. Došlo k roztržkám, jak na tento dar pohlížet a jaké postavení má mít tento dar při bohoslužbách. Na tyto spory Pavel reaguje zvláštním způsobem: místo aby mluvení v neznámém jazyku plošně odsoudil, detailně popsal v 1. Kor 12-13 principy, na kterých by měly stát dary Ducha svatého, a pak dar mluvení v jazyku „podrobil“ těmto principům v 1. Kor 14 a srovnal s darem mluvení v jazycích a s darem proroctví.

Pojďme se nyní podívat na celou problematiku 1. Kor 14 pěkně popořadě:

Neboť kdo mluví jazykem, nemluví k lidem, nýbrž k Bohu; nikdo mu nerozumí, duchem mluví tajemství. Kdo však prorokuje, mluví lidem k budování, povzbuzení a útěše. Kdo mluví jazykem, buduje sám sebe, ale kdo prorokuje, buduje církev. ^{1. Kor 14, 2-4}

Vždyť kdo ve vytržení mluví jazyky, nemluví k lidem, nýbrž k Bohu, a nikdo mu nerozumí. Je puzen Duchem, ale to, co říká, zůstává tajemstvím. ^{1. Kor 14, 2 ČEP}

Z ČEP vyplývá, že ten, kdo mluví jazykem, je puzen Duchem svatým. V moderních Bibliích je u slova *duch* s velkým D myšlen Duch svatý, *duch* s malým d pak ukazuje na „lidského ducha“, tedy výraz označující lidské nitro (viz např. Lk 9,55). V původním textu se však nachází jen řecký výraz *pneuma* (πνεῦμα). Velké a malé písmeno u slova *duch* tedy stojí čistě na pochopení překladatele. Původní text zní asi takto: ...d/Duchem mluví tajemství“. V kontextu 1. Kor 14, 14, kde se popisuje mluvení v jazyku jako modlení se skrze svého lidského ducha) ale jasně vyplývá, že ani v 1. Kor 14, 2 není myšlen Duch svatý, ale lidský duch (tedy nitro člověka). Takto to (podle malého d u slova *duch*) chápou i překladatelé ČSP.

Je rovněž zajímavé, že v řeckém textu nestojí před slovem *Bohu* člen, což není v Bibli časté. Když nestojí před slovem *Bůh* (řecky θεός) člen, obvykle z kontextu vyplývá, že se jedná pohanského boha. Pokud ale pisatel myslí Hospodina, člen se před slovem obvykle nachází (není to ale železným pravidlem). To by mohlo poukazovat na to, že Pavel nemíní k Bohu, ale k bohu, tedy k pohanskému božstvu. Vzhledem k tomu, že glosolálie byla praktikována v pohanských kultech na oslavu různých pohanských bohů, nemůžeme překlad *k bohu* vyloučit.

Také je zde použito pro pojem tajemství řecké slovo *mysterion* (μυστήριον). Je zvláštní, že v antickém světě existovala tzv. *mystéria*, jakási náboženství, která vycházela z šamanských kultů a okultních praktik, o kterých jsme si již říkali. Součástí takových praktik byla i glosolálie. Je tedy text (možná sarkastickou) narážkou na pohanská *mystéria*, nebo použil Pavel toto slovo jen jako pouhé vyjádření, že ten, kdo mluví jazykem, mluví tajemství? Jistí si být nemůžeme.

Rád bych se na tyto verše podíval ještě z jedné perspektivy, která se často přehlíží:

Neboť kdo mluví jazykem, nemluví k lidem, nýbrž k Bohu; nikdo mu nerozumí, duchem mluví tajemství. Kdo však prorokuje, mluví lidem k budování, povzbuzení a útěše. Kdo mluví jazykem, buduje sám sebe, ale kdo prorokuje, buduje církev. (1. Kor 14, 2-4)

Všimněte si ostrého kontrastu mezi prorokováním a mluvením v jazyku. Zatímco prorokování (zelené písmo, kurzíva) stojí na principech lásky (a Pavel předchozím verši (1. Kor 14,1) píše doslova *následuje lásku a dychtíte po duchovních projevech*) a budování církve (tedy na principech budování a lásky vyjádřených v 1. Kor 12-13, viz studium výše), mluvení v jazyku (glosolálie) jde přímo proti těmto principům, spíš směřuje k egoismu (fialové písmo, opačný sklon kurzívy). A to je samozřejmě špatně.

První věta, zvýrazněná zeleně, může být buď citací dopisu, který poslali Korintští Pavlovi a Pavel na něj nyní reaguje, nebo tím apoštol vyjadřuje postoj Korintských ke glosolálii (viz výše téma Pavlovi citace). Pavel zkrátka v těchto verších nevyzývá Korintské, aby mluvili v jazyku jen k Bohu svým nitrem, pouze konstatuje určitou skutečnost. *Poté, co tuto skutečnost představí, ji porovná s principy duchovních darů vytyčených v 12-14. kapitole a logicky z toho vyvodí, že „mluvení v jazyku“ nestojí na principech duchovních darů.*

Všimněte si zvýrazněných slov VŠAK a ALE, v řečtině je pro ně použit stejný tvar *δέ*. Stejně slovo použil Pavel i v 1. Kor 7,1, kde reagoval na myšlení Korintských (viz výše téma Pavlovi citace).

Chci, abyste všichni mluvili jazyky, avšak ještě více, abyste prorokovali. Kdo prorokuje, je větší než ten, kdo mluví jazyky, ledaže by i vykládal, aby se budovala církev. ^{1. Kor 14, 5}

Pavel nyní srovnává prorockou řeč s darem mluvení v jazycích. Co je prospěšnější? 1. Kor 12, 28-30 ukazuje, že v tom Korintští neměli jasno a nevěděli, které Duchovní dary jsou hodnotnější než druhé a hlavně jaké je jejich postavení při bohoslužbě. Podle Pavla je prorocká řeč větší Duchovní dar než mluvení v jazycích (1. Kor 14,5). A pouze v případě, že by člověk mluvící v jazycích to, co říká, dokázal i přeložit posluchačům, pak je tento dar hodnotný i pro církevní bohoslužbu.

Tedy, bratři, kdybych k vám přišel a mluvil jazyky, co vám prospějí, když bych k vám nepromluvil ve zjevení, v poznání, v prorocství nebo vyučování?“ Stejně je tomu i s neživými nástroji vydávajícími zvuk, ať už s flétnou nebo s lyrou. Kdyby nevydávaly různé tóny, jak by se poznalo, co se na flétnu nebo na lyru hraje? A kdyby polnice vydala nejasný zvuk, kdo by se chystal k boji? Tak i vy: Jestliže jazykem nevydáte jasné slovo, jak se pozná, co bylo řečeno? Neboť budete mluvit do větru. ^{1. Kor 14, 6-9}

Kdyby Pavel přišel do Korintu nést evangelium, a přednesl by jej prostřednictvím daru mluvení v jazycích, nebylo by to nic platné. Mohl by promluvit o zjevení, o poznání, mohl by i prorokovat – zkrátka to, co chce říct, by bylo skvělé, ale „nástroj“ (dar jazyků), který by k tomu použil, by to celé znehodnotil.

Stejně tak i člověk, který chce hrát na flétnu nebo lyru. Musí tyto hudební nástroje dobře používat, aby dosáhl úspěchu. Nebo polnice: ta musí znít jasně a srozumitelně, kdyby ne, nikdo by na to správně nezareagoval. Zvuk nejasné polnice je dále přirovnán k mluvení v jazyku (1. Kor 14,9). Pokud je nástroj (glosolálie, mluvení v jazycích) pro druhé nesrozumitelný, pak není postaven na principu lásky a budování církve, tedy principů předchozích kapitol (1. Kor 12-13).

1. KOR 14,10-19 POUŽÍVÁM MYSL

Vždyť na světě je tolik druhů jazyků, a žádný není bez významu. Jestliže neznám význam jazyka, budu cizincem pro toho, kdo mluví, a ten, kdo mluví, bude cizincem pro mne. Tak i vy, poněvadž horlivě usilujete o duchovní projevy, snažte se, abyste se v nich rozhovořovali pro budování církve. Proto kdo mluví jazykem, ať se modlí, aby mohl také vykládat. ^{1. Kor 14, 10-13}

Fráze **bez významu** pochází z řeckého slova *fóné* (φωνή). Toto slovo označuje *hlas, zvuk, volání, řeč, jazyk, dialekt*. Pavel napsal, že každý jazyk je *fóné* (φωνή), a žádný jazyk není *afónos* (ἄφωνος; opak slova *φωνή*). I zde je patrně narážka na glosolálii, která nevede k budování církve a lásce, ale k odcizení (1. Kor 14,10-12).

Neboť když se modlím jazykem, můj duch se modlí, avšak má mysl je bez užitku. Co tedy? Budu se modlit duchem, ale budu se modlit i myslí; budu zpívat chvály duchem, ale budu zpívat chvály i myslí. Neboť kdybys dobrořečil jen duchem, jak by mohl přítomný prostý člověk k tvému díkůvzdání říci „Amen“, když neví, co říkáš? Ty sice dobře děkuješ, ale ten druhý tím není budován. ^{1. Kor 14, 14-17}

Opět vidíme stejný jev jako v 14,2-4. Stojí zde hned vedle sebe věty, které si vzájemně odporují. Pavel na tomto místě opět cituje myšlení Korintských (ať už se jedná o citaci jejich dopisu nebo jen jejich uvažování – viz fialové zvýraznění, obrácená kurzíva), tento závěr je ale hned v následujících větách odmítnut. K tomu, aby duchovní dary mohly sloužit církvi, musíme podle apoštola při nich používat jak své city, tak i svůj rozum. Pouze za tohoto předpokladu totiž bude dar využíván k budování církve. Pokud nezapojíme rozum (1. Kor 14,15-17), potom duchovní dary neslouží církvi ale jen nám samotným, což je v rozporu s principy 12. - 14. kapitoly. Tímto výrokem Pavel prakticky odsoudil *mluvení v jazyku* (glosolálii), při které se nepoužívá rozum, jen city a emoce (viz též 1. Kor 14,2,4).

Princip srozumitelnosti je následně srovnán i s mluvením v jazycích:

Děkuji Bohu, že mluvím jazyky více než vy všichni; ale v církvi -- abych poučil i druhé -- chci raději promluvit pět slov svou myslí než deset tisíc slov v jazyku. ^{1. Kor 14, 18-19}

Pavel měl duchovního dar mluvení v jazycích a mohl ho používat pro přinášení evangelia kamkoliv přišel. Ve společenství církve ale raději řekne pět slov srozumitelně (= použije svou mysl a srozumitelný jazyk pro své posluchače), než tisíce slov v nějakém nesrozumitelném jazyce (při kterém by použil pouze své city).

1. KOR 14,20-40 POUŽITÍ DUCHOVNÍCH DARŮ VE SPOLEČENSTVÍ

Bratři, ve svém myšlení nebudte jako děti; ve zlém buďte jako nemluvnata, ale v myšlení buďte dospělí. V Zákoně je napsáno: „Jinými jazyky a rty cizinců budu mluvit k tomuto lidu, ale ani tak mě nebudou poslouchat,“ praví Pán. Jazyky nejsou tedy znamením pro věřící, nýbrž pro nevěřící, prorocství však není pro nevěřící, nýbrž pro věřící. Když by se tedy sešel celý sbor a všichni by mluvili jazyky, a vešli by prostí lidé nebo nevěřící, cožpak neřeknou, že blázníte? Ale když budou všichni prorokovat a vejde někdo nevěřící nebo neznalý, bude ode všech usvědčován a ode všech souzen. Budou se odhalovat skryté věci jeho srdce, a tak padne na tvář, pokloní se Bohu a vyzná: „Vskutku, mezi vámi je Bůh!“ ^{1. Kor 14, 20-25}

Jedná se o složitou pasáž, se kterou si vykladači moc neví rady. Jednak není jasné, kterou pasáž ze Starého zákona vlastně apoštol cituje v 1. Kor 14,21. Píše, že jeho výrok se nachází v zákoně (myšleno patrně pět knih Mojžíšových), ale tam se kromě podobného verše Dt 28,49 nic takového nenachází. Zdá se tedy, že cituje část z Izaiášova výroku z Iz 28,11.

Navíc z 1. Kor 14,21-22 vyplývá, že jazyky jsou pro nevěřící a prorocství je pro věřící. Ale o něco dále, v 1. Kor 14,24-25, zase apoštol tvrdí, že prorocství je pro nevěřící. Jak to vysvětlit?

V Iz 28,11 Izaiáš vyzýval před dávnými časy Izrael, aby se neodvracel od Hospodina. Pokud jim tato jasná výzva (srozumitelná Boží řeč) nebude stačit, potom na ně Bůh pošle národy hovořící jazykem, kterému nebudou rozumět; *přítomnost neznámého jazyka v Izraeli tedy bude znamením, že se splnilo Boží slovo o židovské nevěře. Toto znamení Pavel připodobnil k daru mluvení v jazycích, kdy se mezi lidmi začali objevovat lidé, kteří mluvili v cizích jazycích a kteří tak byli svědectvím pro nevěřící židy, kteří se odvrátili od Boha nepřijetím Ježíše a apoštolů za doby letnic.* Už jsme si několikrát uvedli, že zázraky včetně mluvení v jazycích byli pro židy svědectvím o tom, že apoštolové konají vůli Boží. Nevěřící tedy můžeme chápat ve smyslu *Boží lid, který se dopustil nevěry vůči Bohu.* (slovo nevěřící totiž neznamená (jako dnes) ateistu, ale člověka, co nepřijal světlo poznání a působení, které dává Bůh (viz např. Ř 15,31! Mt 17,17; J 6, 64...).

Pavel tedy v podstatě napsal, že dar jazyků byl dán především jako svědectví nevěřícímu Izraeli. Jeho hlavní úlohou tedy není využívat jej při bohoslužbách. Když by totiž přišel nevěřící člověk (zde však ve smyslu ten, který nepoznal Boha) na bohoslužbu, a slyšel by všechny křesťany kolem sebe mluvit jazyky, nic by nepochopil. Naopak když uslyší všechny prorokovat, bude slyšet jasná slova, která jej povedou k pokání. Pro bohoslužby by se tedy měla využívat v prvé řadě prorocká řeč, mluvení v jazycích má totiž primárně jiný účel. Pavel pokračuje a dává podrobnější rady ohledně chodu bohoslužby:

Co z toho tedy plyne, bratři? Když se sejdete, každý z vás má chvalozpěv, má učení, má zjevení, má jazyk, má překlad¹; všechno ať je k budování. Mluví-li někdo jazykem, ať mluví dva nebo nejvýše tři, a to jeden po druhém, a jeden ať vykládá. A jestliže tam není vykladač, ať ve shromáždění mlčí; ať mluví k sobě a k Bohu. Proroci ať mluví dva nebo tři a ti ostatní ať rozsuzují. A když by dostal zjevení jiný, který tam sedí, ať ten první umlkne. Jeden po druhém můžete všichni prorokovat, aby se všichni učili a všichni byli povzbuzováni. Duchové proroků se podřizují prorokům, neboť Bůh není Bohem zmatku, nýbrž Bohem pokoje. ^{1. Kor 14,26-33}

(1) Doslovný překlad; stejné slovo v J 1,42; 9,7; žid 7,2

V obou podtržených textech je zmínka o tom, jak někdo mluví v jazyku (jednotné číslo), nicméně se nezdá, že by se jednalo o glosolálii, protože zvýrazněné slovo výklad, řecky, ἐρμηνεία, znamená dos. překlad (z jednoho jazyka do druhého, viz poznámka výše).

Jak tedy celou pasáž vysvětlit? Můžeme mluvení v jazyku (glosolálii) překládat? Na začátku jsme si řekli, že Pavel nereaguje na zmatky v Korintské církvi ohledně mluvení v jazyku přímým odmítnutím, místo toho vytyčí principy, na kterých mají stát dary Ducha svatého (1. Kor 12-13), a následně zhodnotí dar mluvení v jazyku ve světle těchto principů (1. Kor 14). A nyní, v závěru 1. Kor 14, apoštol říká Korintským, že pokud chtějí mluvit jazykem, klidně můžou. *Zprávy, které obdržel ohledně stavu korintského sboru prostřednictvím Chloiny domácnosti, vedly jej k napsání prvního listu tomuto sboru. Dostával soukromé dopisy, které líčily skutečný stav, a apoštol ve své odpovědi uvedl všeobecné zásady, jejichž uplatněním mělo být odstraněno existující zlo. S velikou něhou a moudrostí je napomíná, aby všem mluvili stejně, aby nebylo mezi nimi žádné rozdělení.* ^{5T 65}

A podle toho, co jim právě napsal, vyplývá, že Korinští mohou jak chtějí mluvit v jazyku, ovšem pouze za předpokladu, že toto mluvení v jazyku stojí na principech 1. Kor 14 (viz předchozí studium):

- a) Tímto jazykem člověk vydá jasné slovo (1.Kor 14,9)
- b) Tento jazyk je fóné (= má význam, zvučnost (1.Kor 14,10-11)
- c) Tento jazyk se dá přeložit (1.Kor 14,13)
- d) Při tomto jazyku člověk musí použít jak svého ducha (city), tak i své myšlení (1.Kor 14,14-17)
- e) Tento jazyk musí být pro druhé srozumitelný (1.Kor 14,18-19)

Pavel Korintským nic plošně nezakazuje. Korinští mohou praktikovat mluvení v jazycích nebo mluvení jazyku jak jen chtějí, ale pouze za předpokladu, že tyto dary Ducha svatého budou stát na 12. - 14. Kapitoly. *Z uvedeného seznamu je ale jasné, že glosolálie (mluvení v jazyku) do shromáždění nepatří.* Tím jasně odpověděl na otázku, kterou si patrně pokládali Korinští: zda mluvit v jazyku (glosolálie) znamená využívat dar mluvení v jazycích, jak rozpoznat rady Ducha a na jakých principech by tyto dary měli být využívány v církvi.

Apoštol pokračuje a říká, že člověk, který mluví cizím jazykem, a nemá někoho, kdo by vysvětlil, co říká (vykladač), ať mluví pouze jen sám pro sebe, anebo k Bohu, ale ať nezasahuje do bohoslužby (1. Kor 14,28). Dále připojuje pár rad ohledně prorokování (1. Kor 14,29-33) a postavení žen při bohoslužbě (1. Kor 14,34-35). Po svojí obhajobě (1. Kor 14, 36-38) shrnuje celou problematiku takto:

A tak, moji bratři, horlivě se snažte prorokovat a nebraňte mluvit jazyky. Všechno ať se děje slušně a spořádaně.

1. Kor 14,39-40

Křesťané v Korintě měli usilovat o dar proroctví, o dar jazyků (množné číslo!) a používat jej při bohoslužbě, ovšem tak, aby všechno probíhalo slušně a spořádaně.

PŘÍLOHY:

JAK VZNIKÁ GLOSOLÁLIE?

Nemůžeme ale opomíjet to, že glosolálii lidé skutečně praktikují a že se jedná o něco opravdu podivuhodného. Jak vlastně tento „dar“ vzniká?

1. Vzhledem k výskytu glosolálie v okultních, esoterických a vesměs pohanských kruzích nabýváme dojmu, že tento „dar“ skutečně může dát člověku satan.

2. Může se jednat o psychologický jev, při kterém člověk přechází do stavu tzv. motorického automatismu, kdy vypíná své vědomí a nechává své tělo poddajné vůči vlivům okolí (něco podobného můžeme vidět např. na rockových koncertech, kdy se dav lidí pod vlivem rytmické hudby dostává do zvláštního emotivního stavu, při kterém vědomí ustupuje stranou rozum a dostávají se do popředí emoce)

3. Badatelé Kildahl a Qualben ve své studii dokazují, že glosolálií lze vyvolat i pomocí hypnózy

4. Jedná se o rozvíjení schopnosti, kterou může praktikovat v podstatě každý člověk, když splní určité vědomé úkony. Dr. E. Mansell Pattison, člen Křesťanské asociace pro psychologické studie, napsal: *„Výsledkem naší analýzy je ukázat skutečně přirozeného mechanismu, který produkuje glosolálii. Jako psychologický fenomén lze glosolálii lehce vyvolat a také ji porozumět. Mohu přidat svá vlastní pozorování z klinické praxe u neurologických a psychiatrických pacientů. Při určitých druzích mozkových poruch následujících po mozkové mrtvici, při nádorech mozku atd. se objevuje u pacientů rozbití automatických fyzických vzorů řeči. Pokud studujeme případy pacientů se ztrátou řeči, můžeme pozorovat stejný druh rozkladu řeči, jako se objevuje při glosolálii.*

Podobný rozklad řeči se objevuje ve schizofrenickém myšlení a vzorech řeči, která je strukturálně stejná jako glosolálie. Těmto údajům lze porozumět jako důkazu skutečnosti, že ke stejným stereotypům řeči dochází, jakmile je vědomá kontrola řeči narušena ať už poraněním mozku, psychózou nebo pasivním, vědomým zřeknutím se této kontroly.“

A skutečně – někteří charismatičtí učitelé glosolálie vybízí žáky, aby začali vydávat nějaká slova, slabiky nebo zvuky a pokračovali v tom do té doby, dokud se „nenaučí“ mluvit v jazycích. Stačí se prostě jen vzdát vědomé kontroly nad tím, co říkám, a ono to pak přijde samo. Jedná se tedy o stejný vzor a způsob blábolení, které se objevuje u různých narušení mozku (viz citát výše).

Mnozí upřímní charismatici pod vlivem toho, co je v církvích učí, usilují se zápalen o „dar“ glosolálie, protože je jejich učitelé přesvědčili, že tak mají (musí) činit, protože je to projev toho, že mají Ducha svatého. Tak nakonec pod emocionálním vypětím ze sebe vydolují několik slabik a povzbuzeni tímto úspěchem se nakonec „rozmluví“.

5. Někdy se lidé naučí tento dar napodobovat. Někteří při tomto daru používají podobná nebo stejná slova jako lidé v jejich okolí.

Nicholas P. Spanos udělal pokus, zda je možné glosolálii naučit. Šedesát pokusných osob nejprve poslouchalo šedesát sekund příklad skutečné glosolálie. V následujících třiceti sekundách pak mohli zkusit sami mluvit v jazycích. Asi 20% bylo schopno mluvit v jazycích okamžitě a bez jakéhokoliv nacvičování. Poté, co dotyční prodělali určitý výcvik, bylo schopno 70% z nich projevovat glosolálii zcela plynulým způsobem. A skutečně existují svědectví lidí, kteří se tento dar naučili napodobovat. Proč to ale dělají?

Charismatické obecně vnímají členy své církve, kteří praktikují glosolálii, jako ty, kteří mají Ducha svatého a přijímají je otevřeně a s respektem mezi sebe, do svého společenství. Z touhy po přijetí se tedy někteří naučili glosolálii napodobovat, aby byli vřele přijeti do přátelského prostředí.

Bývalý charismatický pastor James O. Beshires doplňuje: „Jsem přesvědčen, že ve skutečnosti existují tři druhy mluvení jazyky. Nejčastěji se objevuje typ, při kterém bývá vytržení vyvoláno emocionálně, pod vlivem spoluvěřících, pomocí rytmické hudby, hlasitých výkřiků, silným vzrušením. Pak věřím, že existuje pravý dar, který nebývá příliš častý, protože není v dnešní době tak potřebný. Vždyť bible už je přeložena do více než tisíce jazyků a misionáři připravují další překlady. Přesto se příležitostně objeví zázračné představení evangelia v dosud neznámém cizím jazyce. Já jsem se s podloženými dokumenty o takovém projevu jazyků setkal ve společenství adventistů sedmého dne.“

Podobně i další podivné duchovní projevy charismatiků mohou být podobně vysvětleny. Napříkladjev „slain the Spirit“ (dos. zabít v Duchu) může být vyvoláván prostřednictvím sugesce (věřím, že mám být sražen, tak se to stane), v jiných případech se může jednat o určitý druh hypnózy. Nemůžeme se ale zbavit dojmu, že i zde může přímo působit satanův vliv.

VĚDECKÉ STUDIE OHLEDNĚ GLOSOLÁLIE

Ph. D. Viviera a Woods, kteří vyšli od letničních, byli mezi prvními, kteří začali zkoumat glosolálii ve vztahu k psychice člověka. Nejprve si vybrali tři skupiny lidí: letniční, kteří mluvili v jazycích, letniční co nemluvili v jazycích a neletniční. Zjistili, že lidé praktikující glosolálii pocházejí častěji z rozvrácených rodin, bývají citlivější, obtížněji řeší problémy a mají větší tendenci k úzkostem. Právě úzkosti je častokrát vedli k tomu, že vyhledávali „únik“ k emočně nabitě glosolálii.

Další studie pochází z pera Kildahl (1973), psychoterapeuta, který se s týmem expertů rozhodl, že prozkoumá a zhodnotí glosolálii. Z jejich studie vyplynulo, že lidé praktikující glosolálii:

a) mají větší sklon k poslušnosti, ovlivnitelnosti druhými a k závislostem. Také měli velice pozitivní pocity vůči vůdcům svých náboženských skupin a měli k nim velkou důvěru

b) zažívají méně depresí a méně znechucení než neletniční, jsou více pocitově a pozitivně zaměřeni.

Také zjistili, že obsah jazyků, kterými lidé při glosolálii mluví, nejsou ještě dostatečně prozkoumány, a to ani jejich údajný překlad. Když totiž nahrávky glosolálie dali přeložit několika letničním vůdcům, kteří měli za to, že mají od Boha dar překládat jazyky, každý z nich nahrávku přeložil jinak. Také bývalý charismatický pastor James O. Beshires o tomto jevu napsal: „A přesto, když různí vykladači dostali nahrávky téže promluvy, bylo vytvořeno tolik výkladů, kolik bylo vykladačů. Sám jsem byl svědkem podobné události. Dva lidé podávali různé výklady jistého projevu a členové sboru se přeli o to, který je správný. Společenství se rozdělilo a nakonec se kvůli celé záležitosti rozpadlo. Je to snad budování církve?“ (J. Beshires; Chvála Pánu, str. 70)

Existují i další studie, které se vesměs shodují v tom, že lidé praktikující glosolálii:

a) pochází obvykle z prostředí, kde neměli dostatek bezpečí (rozvrácené rodiny, z narušeného prostředí apod.). Zdá se, že v glosolálii a v autoritě náboženský vůdců (kteří hrají v letničních a charismatických hnutích velkou roli) hledají tyto lidé onu bezpečnost a podporu, která jim od dětství tolik schází; někdy dokonce napodobují vlastnosti a chování těchto vůdců.

b) zažili před glosolálií životní krizi v 85% případů, zatímco jen 30% neletničních křesťanů prošlo někdy v životě krizí podobného charakteru.

c) mají méně stabilní povahu. A čím méně je člověk psychicky stabilnější, tím méně je schopen otevřeně diskutovat o své zkušenosti a víc má větší tendenci k fanatičnosti a tím více očekává zázraky. Je také patrné, že čím více je osoba usazená v životě, v manželství, a společnosti, tím méně je glosolálie (charakteristickým) rysem její zkušenosti. Zkrátka a dobře: čím stabilnější povaha, tím jsou skromnější nároky na zkušenost.

d) mají tendenci využívat glosolálii „proti“ svým špatným a úzkostným náladám.

e) využívají charismatické skupinky jako určitý druh přijetí, který jim v běžném životě může chybět.

Musíme si uvědomit, že charismatické skupiny, které sdílejí společné dary, poskytují určitý vzorec chování pro jednotlivé členy. Jakmile člověk začne praktikovat glosolálii, najednou se automaticky stává součástí této skupiny a je v ní všeobecně přijímán. Evangelikálové, co se po staletí drželi odstup od jiných církví, najednou mohou být „spojeni“ díky glosolálii třeba i s katolíky, ačkoliv je dělí rozdílná teologie, důrazy, kultura, historie nebo zkušenost.

Neurologové z Pennsylvánské univerzity ve Philadelphii poprvé zkoumali aktivity mozku u osob, jež se modlily v jazycích. Jak uvedl vedoucí studie profesor Andrew Newberg, ukázalo se přitom, že aktivita předních čelních laloků byla silně omezena. V této mozkové oblasti přitom probíhá kontrola řeči a uvědomění si sebe sama. Newberg označil tento poznatek za „fascinující“.

Praktický dopad na psychiku

John McArthur o tomto daru napsal: „Mnozí z těch, kteří dříve hovořili jazyky, vydávají svědectví o tom, že ve skutečnosti nepoznali pravý pokoj, uspokojení a radost, dokud neodešli z hnutí jazyků. Na některé má bezesporu mluvení jazyky v jakési míře blahodárné účinky, ovšem to, co praktikují, není biblický dar jazyků. To, co činí, může skončit rozčarováním, protože potřeba extatické zkušenosti neustále roste, přičemž uspokojování této potřeby je stále těžší“ (J. McArthur: *Charismatici, teologická perspektiva*, str. 135)

Wayne Robinson, který dříve mluvil jazyky, v úvodu své knihy *Když jsem hovořil jazyky*, napsal: „...avšak v posledních několika letech jsem došel k přesvědčení, že tím pravým testem nejen jazyků, ale i ostatní náboženské zkušenosti, nemůže být jen jejich logika a věrohodnost. Musíme si položit otázku: „Jak to vše působí na život člověka?“ Ještě přesněji se můžeme ptát, zda tato zkušenost obrátí člověka do sebe, takže se stane sobestředným, nebo jej obrátí směrem k druhým a k jejich potřebám?

Znám ty, kteří potvrdí, že mluvení jazyky je v jejich životě velikou osvobozující zkušeností. Proti nim stojí mnozí, kteří se za mluvení v jazycích schovávají před řešením problémů a utrpení a rozděleného světa, s kterým se posléze nemusí zabývat. Pro některé byly jazyky tou nejúžasnější věcí, kterou kdy prošli, jiní viděli, jak jazyky rozvracely sbory, ničily životy, trhaly vzájemné vztahy“.

GLOSOLÁLIE A SVĚDECTVÍ ELLEN WHITEOVÉ

EGW se na téma glosolálie vyjadřuje více než jasně, např.:

Potkáváme se s kazateli, kteří se prohlašují za Bohem poslané a kteří bloudí jako bludné hvězdy z místa na místo. Kážou sice sobotu, ale jejich pravda je smíšená s bludem a těmito nesmysly a překroucenými názory kazí lidi. Satan je zneužívá k tomu, aby znechutil inteligentní a vnímavé lidi, kteří zatím v Bohu nevěří. Někteří z těchto kazatelů mnoho mluví o darech a často projevují i zvláštní schopnosti. Propadají divokým extatickým citovým stavům, vydávají nesrozumitelné zvuky, které nazývají darem jazyků, a zdá se, že na některé lidi tyto projevy působí. Nad těmito lidmi vládne cizí duch, který se protíví a staví proti každému, kdo je pokárá. Není to Duch Boží, kdo ovlivňuje tyto pracovníky. Jsou jiného ducha.^{1T 414}

Někteří používají nesmyslné brebentění, které nazývají neznámým jazykem, který je neznámý nejen člověku, ale i Bohu a celým nebesům. Takové dary jsou vytvořeny lidmi a inspirovány velkým svůdcem.^{1T 412}

Tento svět čeká na vykonání velkého díla. Mužové a ženy budou obráćeni, ne však darem jazyků či činěním zázraků, ale kázáním Krista ukřižovaného. Proč otálet se snahou zlepšit svět? Proč podmiňovat naši práci čekáním na nějaké výjimečné příležitosti či vybavení nákladným zařízením?^{ML 219}

Komentář EGW ke Sk 2 uvádí na pravou míru dar mluvení v jazycích:

V Jeruzalémě zrovna pobývali zbožní židé ze všech národů pod nebem“ (Sk 2,5). Tehdy byli židé rozptýleni téměř po celé obydlené zemi a ve vyhnanství se naučili mluvit různými jazyky. Mnozí z těch židů dleli právě v Jeruzalémě, kde se účastnili náboženských slavností, jež se tam konaly. Byly mezi nimi zastoupeny všechny známé jazyky. Různost jazyků by byla pro hlásání evangelia velkou překážkou, protož Bůh zázračným způsobem odstranil tento nedostatek apoštolů. Duch svatý učinil pro ně to, co by sami nedokázali zvládnout za celý život. Nyní mohli hlásat pravdy evangelia v cizích zemích, neboť ovládali jazyky těch, pro něž pracovali. Tento zázračný dar byl pro svět přesvědčivým důkazem, že jejich poslání má pečeť nebes. Od té chvíle byla řeč apoštolů čistá, prostá a přesná, at mluvili svým mateřským jazykem, nebo cizí řečí. „Když se ozval ten hlas, sběhl se zástupu a byli překvapeni, poněvadž každý je slyšel mluvit svou vlastní řečí. Žasli a divili se: Což nejsou Galilejští všichni tito, kteří mluví? Jak to, že každý z nás slyšení svou vlastní řeč, v níž jsme se zrodili?“

Za zmínku ještě stojí výrok charismatického kazatele James O. Beshirese, který popisuje zkušenost, která se mu stala když začal studovat spisy EGW: „Jednou jsem se však přece jenom zmínil svému příteli, že jsem četl knihy Ellen Whiteové. Okamžitě začal být ve vytržení Ducha (o letničním věřícím se to dá snadno říci. oči se mu zavřou, hlas se mění, z jeho úst plny spousta výrazů jako „ano, ano“, „vpravdě, vpravdě“ a „tak praví Pán“). „Tak praví Pán svému služebníku Jamesovi,“ zanotoval. „Ty knihy už vícekrát nečti. Pocházejí z pekla.“ (J. Beshires: Chvála Pánu, str. 60)

Ellen Whiteové však o důrazech charismatických hnutí mluví na mnoha místech zcela otevřeně:

Neustále se budou dít zvláštní věci, které budou chtít uvádět Boží lid do falešného vzrušení, náboženských oživení a do podivných programů. ... I když jdete po dobré cestě, nikdy nedovolte, aby váš cit a vzrušení získali vládu nad racionálním úsudkem, protože věci mohou najednou dostat rychlý spád. ... Cit by se nikdy neměl stát hlavním měřítkem. ... Mnozí se domnívají, že důkazem o přítomnosti Ducha svatého je citové vzrušení nebo vytržení. Je nebezpečí, že nepochopíme, co to znamená správný pocit a že ztratí pro nás význam Kristova slova: „Učíte je zachovávat všecko, cožkoli přikázal vám.“ ^{Mt 28,20} ... Když však vzrušení pomine, ptáme se – kde jsou ti nově obrácení lidé? Nevidíme ani pokání, ani vyznání hříchů.“ (vybrané věty z ^{2SM 16-20})

Mezi kazateli pronikly nové metody. Mají tendenci považovat za vzor jiné církve, přičemž neznají prostotu a pokoru. Mladí kazatelé se snaží být originální a zavádějí do své práce nové plány a myšlenky. Někteří pořádají shromáždění na způsob kampaně a přivolají tak do sboru spoustu lidí. Když však vzrušení pomine, ptáme se, kde jsou ti nově obrácení lidé? Nevidíme ani pokání ani vyznání hříchů. Hříšník je požádán, aby uvěřil v Krista a přijal Jež bez ohledu na svůj minulý život hříchu a vzpoury. Jejich srdce není zlomeno. Nevidíme žádnou kajícnost. Tito domněle obrácení nepadli na skálu, Ježíše Krista. ^{Nedatovaný MS 111}

Mnozí lidé se stále cítí nejistými a trápí se, protože nevěří v Boha. Pro některé znamenají náboženské úkony jen příjemně strávený čas. Když se probudí jejich city, myslí si, že se jim dostalo bohatého požehnání. Takoví si pak skutečně myslí, že když zase nepocítují žádné vzrušení, nedostává se jim ani požehnání. Hledají určité spojení a vzrušení, a když ho nedosáhnou, myslí si, že se mylí buď oni, nebo někdo jiný. Lidé by neměli být vychováváni v domnění, že jenom to náboženství, které je spojeno s vzrušením, hraničí s fanatismem, je to pravé. Pod vlivem takového náboženství se pak od kazatele očekává, že do svých kázání vloží veškerou svou nervovou energii. Takový kazatel musí štědře rozlévat silný proud živé vody. Musí přenášet povzbudivé doušky, které budou lidem chutnat. Jsou lidé, kteří si myslí, že když kazatel jejich emoce nepovzbuzuje, nemusí ho ani pozorně poslouchat. ^{Dopis 89, 1902}

Tvrdili, že uzdravují nemocné a činí zázraky. Měli satanskou kouzelnou moc, ... ^{2 SM 27}

Nemáme důvěřovat tomu, co tvrdí lidé. Oni mohou - jak ukazuje Kristus - předstírat, že zázračně uzdravují nemocné. Je to však nějaký zázrak, jestliže přímo za nimi stojí velký podvodník schopný konat divy, který snese i oheň s nebe před očima lidí? ^{ST 21.7.188}

Způsobí to, když nad nimi pronesou kouzlo, lidé onemocní, a potom to kouzlo zruší a přimějí druhé k tomu, aby říkali, že tito nemocní byli zázračně uzdraveni. Toto dělal satan vždycky. ... Způsobí, že lidé onemocní a pak z nich náhle svou satanskou moc sejme. Bude se pak na ně pohlížet jako na uzdravené. Tato zdánlivá uzdravení budou pro adventisty sedmého dne zkouškou. ^{2SM 53}

Kázání na téma Mluvení v jazycích (01-02) a další témata najdete na:

<https://www.youtube.com/channel/UCI512xuSASqYhIKDODqxJkA/videos>